МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

СТРАТЕШКИ ПЛАН

2020 – 2022

јануари 2020 година

Почитувани,

Издржаноста и конзистентноста се суштински предуслов за успех не само на образовните политики, туку и на политиките кои се однесуваат на сите останати општествени сегменти. Па така, стратешките документи и акти кои произлегуваат од визијата и мисијата на Министерството за образование и наука за создавање на квалитетен и конкурентен образовен систем, се конципирани врз база на анализи и факти наместо на перцепција и обезбедуваат континуитет на заложбите за спроведување на веќе дефинираните долгорочни национални политики.

Стратешкиот план на Министерството за образование и наука за периодот 2020-2022 предвидува продолжување на реформите кои беа креирани врз основа на податоци од спроведени сеопфатни анализи и истражувања на состојбите, како и преку еден инклузивен пристап во кој сите засегнати чинители го кажуваат своето мислење и имаат свој придонес.

Овој документ ги застапува најдобрите интереси на учениците и студентите, на наставниците и професорите, на научниците и истражувачите, на стручните соработници и воопшто на вработените во сферата на образование. Нивните права ќе продолжат да се надградуваат, а државата ќе продолжи да го гарантира и овозможува непреченото остварување. Нивните можности ќе продолжат да се проширувааат, а институциите на системот ќе се погрижат искористеноста да биде максимална.

Секако дека за спроведување на наведените мерки и активности и исполнување на поставените цели, Министерството за образование и наука има потреба од поддршка од останатите институции на системот, од стручната јавност, граѓанските организации, странските партнерски организации и институции и така натаму. Верувам дека нивниот придонес ќе биде уште поголем во периодот што следи, затоа што убеден сум дека добрата соработка која ја имаме воспоставено, отвореноста и транспарентноста во нашето работење, како и нашата идеологија за градење на квалитетен образовен систем, иницираат стимулација за понатамошен и зголемен ангажман на општествено одговорните чинители и на сите засегнати страни.

Благодарам!

Бр. 01-415/1

13 јануари 2020 година

Скопје

МИНИСТЕР,

Dr. Arbër Ademi

1. ОПШТ ДЕЛ

1.1 ВОВЕД

Со Стратешки план на Министерството за образование и наука за 2020-2022 година, предвидено е да се имплементираат вкупно 5 програми и 15 потпрограми, кои подеднакво се посветени на зголемување на квалитетот на наставата во основното и средното образование, унапредување на образовната инфраструктура, почитување на автономијата на универзитетот и достоинството на професорите, забрзан економски развој преку инвестиции во науката, како и поддршка на можностите на образование на возрасните и на системот на неформално и информално образование.

За секоја од предвидените програми и потпрограми, кои пак, иницираа мерки, проекти и активности, овој стратешки план ги дефинира потребните ресурси и финансиски средства за имплементација, како и очекуваните резултати од финалната реализација.

Стратешкиот план на Министерството за образование и наука 2020-2022 е изготвен во согласност со Методологијата за стратешко планирање и подготвување на Годишната програма за работа на Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија" бр.124/08 и 58/18), Упатството за начинот на постапување на министерствата и другите органи на државната управа во процесот на подготвување на Стратешкиот план и Годишниот план за работа („Службен весник на Република Македонија" бр.131/18), Одлуката за утврдување на стратешки приоритети на Владата на Република Северна Македонија во 2020 година („Службен весник на Република Северна Македонија" бр.90/19), Програмата за работа на Владата на Република Македонија 2017 – 2020 година, Стратегијата за образование 2018-2025, Целите за одржлив развој на Обединетите нации 2030, Стратегијата за реформи на јавната администрација 2018-2022, Програмата за економски реформи 2019-2021, Националниот план за акција за родова еднаквост 2018-2020 година, Извештајот на Европската Комисија за напредокот на нашата земја во европските интеграции за 2019 година, Извештаот на ОЕЦД „Trends Shaping Education 2019", Прегледот на ОЕЦД за евалуацијата и оценувањето во образованието во Република Северна Македонија и други стратешки документи

1.2 АНАЛИЗА НА СОСТОЈБАТА

Образовниот систем на Република Северна Македонија се состои од предучилишно, основно (6-14 години), средно (15-17/18 години) и високо образование.

Основното образование трае девет години и е задолжително и бесплатно за сите ученици (на возраст 6-14 години). Во учебната 2018/2019 година, вкупниот број на основни училишта изнесува 363, од кои 339 општински училишта, 9 државни училишта (од кои 6 основни училишта за ученици со посебни образовни потреби, 2 Заводи за деца со посебни образовни потреби и 1 Завод за згрижување на деца со воспитно-социјални проблеми), 14 музички училишта (4 државни, 10 општински) и 1 училиште за возрасни.

Вкупниот број на наставници во основното образование во учебната 2018/2019 година изнесува 16.219 (од кои 16.075 во општински училишта, 124 во државните училишта и 20 во музичките училишта). Вкупниот број на стручни соработници изнесува 955 (939 во општински училишта, 14 во државни училишта и 2 во музичките училишта). Вкупниот број на вработени во основните училишта е 21.534. Во учебната 2018/2019, опфатени се 187.262 ученици во општинските основни училишта, 424 во државните училишта за ученици со посебни образовни потреби (вкупно 187.686 ученици). 2.440 ученици посетуваат незадолжително основно музичко училиште. 321 лице стекнуваат образование за возрасни во училиштето за возрасни.

Средното образование, исто така е задолжително и бесплатно. Средното стручно образование може да биде со тригодишно и четиригодишно траење. Стручното оспособување во зависност од сложеноста на занимањето трае до две години. На крајот на тригодишното стручно образование, учениците полагаат завршен испит и немаат право да се запишат на универзитет. Учениците кои завршуваат четиригодишно стручно образование, можат да бираат меѓу завршен испит и државна матура, зависно од тоа дали сакаат да го продолжат образованието или не, додека учениците од гимназиите задолжително полагаат државна или училишна матура. Во учебната 2018/2019 година, вкупниот број на средни училишта изнесува 132. Вкупниот број на наставен кадар изнесува 7 341 а вкупниот број на стручни соработници е 355.

По последниот преглед на ОЕЦД на образовниот систем во Република Северна Македонија во 2003 год., пристапот до образование е подобрен во земјата, односно запишувањето на училиште и високо образование е на слично ниво со земјите на ОЕЦД. Исто така, преземени се чекори за подобрена инклузивност – како што се воведување настава на малцинските јазици и воведување квоти во високото образование за студентите од другите помали заедници. Со 3.7% од БДП во 2016 год, јавното трошење за образованието во Република Северна Македонија е на пониско ниво од просекот во ОЕЦД (5.2% од БДП). Процентот од вкупниот владин трошок наменет за образование исто така опадна од 13.3% на 11.6%, кое е под мерилото на Обединетите нации од 15-20%

Подобрен е опфатот во образование. Порастот во бројот на запишани ученици во основно образование во последната деценија значи дека во земјата, како и кај повеќето соседни земји од Западен Балкан, е исполнета одредницата за „целосен" опфат со основно образование. Постои стабилен пораст во стапката на учество на сите образовни нивоа. Помеѓу 2000 и 2015 год., бруто стапката на упис во средното образование е зголемена од 67% на 79%, и од 23% на 41% во високото образование.

Резултатите од ПИСА тестирањето од 2015 година покажуваат дека на повеќето 15-годишни ученици им недостасуваат знаења по наука, читање и математика. За учениците на возраст од 6 години, кои се во 1-во одделение во земјата наменет е најмал број на часови за настава (552 часа) од сите останати земји кои учествуваат на тестирањето ПИСА. До 14-годишна возраст, овие ученици во Република Северна Македонија ќе добијат околу 900 часа помалку настава отколку што во просек добиваат учениците во земјите на ОЕЦД.. Краткото време за учење на училиште ја ограничува длабочината и опсегот на учењето, како и следењето на дополнителни предмети или дополнителна настава.

Резултатите од ПИСА тестирањето во 2018 година, се најдобри досега, односно значително подобри во однос на резултатите кои нашата земја ги постигна на изминатите две тестирања во кои учествуваше. Република Северна Македонија е второ рангирана држава од аспект на постигнат напредок помеѓу две тестирања. Конкретно, на прво место според напредок во резултатите од тестирањето на способноста на учениците за читање со разбирање, на второ место според напредок во резултатите по математика и на трето според напредок постигнат во областа на природните науки.

Компаративно помеѓу резултатите од 2015 и 2018 година:

- Резултатите од проверката на способноста за читање со разбирање кои ги остварија учениците се подобрени за 41 поен. Односно од 352 постигнати поени во 2015 година, на 393 поени во 2018 година.
- Резултатите од тестирањето на природни науки се зголемени за 29 поени, од 384 во 2015 година на 413 поени во 2018.
- Резултатите по математика се подобрени за 23 поени, од 371 на 394 постигнати поени.

Училиштата во Република Северна Македонија имаат мала независност во однос на наставниот план (OECD, 2016) и немаат флексибилност во однос на предметите и времето (European Commission, 2018[.Во многу училишта недостасуваат основни ресурси. Според извештаите, во една третина од училиштата потребни се големи зафати за реновирање (World Bank), а подрачните училишта и оние училишта кои работат во неколку смени особено се соочуваат со инфраструктурни проблеми. Иако големиот број на училиштата кои работат во повеќе смени делумно ја отсликува потребата од повеќејазично образование, во многу случаи, особено во урбаните области, тоа е исто така одраз на неадекватно капитално трошење. Севкупно, Северна Македонија распределува многу мал дел од вкупните расходи за капитални трошоци (5.2%) (World Bank), споредено со просекот од 9% во земјите на ОЕЦД (OECD, 2017).

Анализите исто така покажуваат дека наставничките факултети не обезбедуваат основни компетенции за настава кај новите наставници, а наставниците добиваат помалку стручно усовршување за разлика од многу други земји

Комитетот на ОН за правата на лицата со попреченост во 2018 година изрази загриженост дека Законот за основно образование (кој беше во сила во 2017 година) дозволува сегрегација на ученици со попреченост и дека постојат сегрегирани образовни средини, особено за учениците со интелектуална попреченост. Понатаму, Комитетот е загрижен дека не постои сеопфатна стратегија насочена кон инклузивен образовен систем со фиксни рокови и резултати и распределба на соодветни финансиски, човечки и технички ресурси, особено за учениците со интелектуална попреченост.

Во согласност со општиот коментар на Комитетот бр. 4 (од 2016) за правото на инклузивно образование и целта 4.5 од Целите за одржлив развој, Комитетот препорача Република Северна Македонија:

(а) Да го ревидира Законот за основно образование - јасно да промовира инклузивно образование и вклучување на попреченоста како основ за дискриминација, да се забрани одбивање на разумно прилагодување, како форма на дискриминација по основ на попреченост;

(б) Да донесе план за транзиција за да се обезбеди инклузивно образование на сите нивоа, вклучително и во високообразовните институции за лицата со попреченост;
(в) Да обезбеди соодветна поддршка, ресурси и квалификувана обука за наставниците и помошниот персонал, за да се поттикне инклузијата, особено на учениците со интелектуална попреченост или учениците со психосоцијална попреченост и девојчиња со попреченост;
(г) Да обезбеди универзална пристапност до образовните простории, вклучувајќи ги и универзитетите;
(д) Експлицитно и веднаш да спроведе забраната за исклучување на учениците со попреченост од редовните училишта.

Високото образование се реализира на три нивоа: додипломски, магистерски и докторски студии. Во Република Северна Македонија, високообразовна дејност организираат 28 високообразовни установи, од кои шест (6) државни универзитети, еден (1) приватно – јавна непрофитна високообразовна установа, десет (10) приватни универзитети, четири (4) високо стручни школи и четири (4) научни институти (каде се организираат студии од втор циклус на студии), како и два (2) факултети: Православниот богословски факултет во Скопје и Факултет за исламски науки во Скопје. Исто така, високобразовна дејност организира и Воена Академија „Генерал Михаило Апостолски“ во Скопје (која е формирана со Закон за Воена академија, а кој работи согласно Законот за високото образование и која има задача да школува, оспособува и усовршува кадар за потребите на Министерство за одбрана, Армијата на Република Северна Македонија, Системот за управување со кризи и Системот за заштита и спасување). Според податоците на Државниот завод за статистика, во академската 2018/2019 година се запишани вкупно 53 677 студенти, што претставува намалување за 5.7 % во однос на академската 2017/2018 година.Бројот на запишани студентки изнесува 30 352 или 56.6 %. Најголем број студенти (87.0%) се запишани на државните високообразовни установи, додека 12.4 % се запишани на приватните високообразовни установи.

Бројот на наставници и соработници во високообразовните установи во академската 2018/2019 година изнесува 4 323. Од вкупниот број наставници и соработници, 3 101 или 71.7 % се наставници и 1 222, т.е. 28.3 % се соработници во наставата. Бројот на наставнички и соработнички во учебната 2018/2019 година изнесува 2 060 или 47.7 %.

Во последните петнаесетина годиниа, постои брза експанзија во високото образование, но, со ограничена контрола на квалитетот. Зголемената понуда се отсликува и во зголемената бруто стапка на упис, од 15% во 1991 до над 40% во 2015 год. За споредба, тоа изнесува 66% во Албанија, 58% во Србија и 71% во земјите на ОЕЦД. Меѓутоа, брзата експанзија не е придружена со доволна контрола на квалитетот. Еден од факторите е дека не постои голема селективност при запишувањето во високото образование, бидејќи постојат големи државни квоти за местата на факултетите. Друг фактор е што заради финансирањето на универзитетите постои мала иницијатива за вршење селекција при уписот. Универзитетите се финансираат според број на студенти, и заради тоа универзитетите се поттикнати да ги пополнат местата. Студиските програми не ги одразуваат потребите на пазарот на труд.

Во 2018 година, звањето магистер на науки и специјалист го стекнале вкупно 1.885 лица од кои 1 697 или 90 % се магистри и 188 или 10 % се специјалисти. Бројот на магистри и специјалисти, во споредба со 2017 година, е намален за 4.7 %. Учеството на жените магистри во вкупниот број на лица кои стекнале научен степен магистер на науки, во 2018 година изнесува 60.5 %. Во 2018 година, најголем број од магистерските трудови, 1 031 или

60.7 %, се од областа на општествените науки, 24.9 % се од областа на техничко-технолошките науки, а останатите се од областа на хуманистичките, природноматематичките, биотехничките и медицинските науки.

Според податоците на Државниот завод за статистика, во 2018 година, звањето доктор на науки го стекнале 243 лица, што претставува зголемување за 16.3 % во споредба со 2017 година. Најголем број од лицата докторирале во областа на општествените науки, 34.9 %, потоа на медицинските науки, 28.8 %, следат хуманистичките науки со 18.5 %, а останатите лица докторирале во областа на техничко-технолошките науки, природно-математичките науки и биотехничките науки. Бројот на жените што одбраниле докторска дисертација во текот на 2018 година изнесува 141 кандидатка, што претставува 58 % од вкупниот број лица што докторирале во 2018 година. Од вкупниот број докторирани лица, најголем процент, 28.8 %, својата професија ја вршат во образовната дејност.

Вкупниот број на истражувачки организации изнесува 127. Вкупиот број на вработени во научно-истражувачка дејност изнесува 10.758. Вкупниот број на научно-истражувачки проекти во 2017 година изнесува 1007 (од кои 629 завршени проекти и 341 незавршени – проекти во тек) . Бројот на објавени научни истражувачки проекти – трудови, во 2017 година изнесува 3.271, од кои 865 од областа на општествени науки, 733 природни науки, 531 земјоделски науки, 509 од областа на медицинските науки, 357 инжинерство и технологија и 276 хуманистички науки.

Постоењето систем за образование на возрасни овозможува подигнување на квалитетот на образованието на возрасните во делот на формалното и неформалното образование, а со цел задоволување на потребите на пазарот на трудот преку обезбедување на кадар со потребните компетенции и вештини. Возрасните учесници, преку посебни програми, за период од неколку месеци се стекнуваат со одредена квалификација или дел од квалификација и со тоа да станат конкурентни на пазарот на трудот. По завршување на обуката, тие се здобиваат со државно признат сертификат за завршена обука, кој гарантира одредена стручност на учесниците. До сега се верификувани 428 програми. Центарот за образование на возрасните верификува посебни програми кои водат до вештини и во период 2018- 2019 година верификувани се 15 програми од овој вид. Како најзастапени се јавуваат програмите за комјутерски вештини, странски јазици, менаџерски и претприемачки вештини. Од започнувањето со верификација на програми за образование на возрасни до сега се реализирани преку 297 обуки, кои ги успешно ги завршиле 3620 учесници. Најчесто лицата кои се вклучуваат во ваков вид на обуки најзаинтересирани се за обуките кои се од струките лични услуги, економска струка, угостителско – туристичка струка, медицинска струка. Со вклучувањето на верификуваните програми во реализација на мерката Обука за побарувани занимања, која е дел од Оперативниот план за активни мерки и програми интересот за програмите се прошири во сите струки.

1.3 МИСИЈА

Обезбедување квалитетен воспитно - образовен процес, преку примена на современи методи на учење, критичко размислување и интегрирање на информатичка технологија и дигитални вештини во наставата, поддршка на самостојноста на ученикот[1], во процесот на стекнување на знаења,

[1]Во овој контекст, под терминот „ученик“ се подразбира секој учесник во воспитно-образовниот процес.

вештини и ставови, за нивна практична примена во реалниот животен контекст, креирање на култура на доживотно учење, воедно вложувајќи во контнуиран развој на научно-истражувачката дејност

1.4 ВИЗИЈА

Придонес во развивањето на европските образовни вредности преку обезбедување на *сеопфатно, инклузивно и интегрирано образование насочено кон „ученикот“*[2]*. Создавање на конкурентен национален образовен систем заснован на современи програми што овозможуваат стекнување со знаења, вештини и компетенции согласно потребите на демократското мултикултурно општество, пазарот на трудот и новите предизвици во глобалниот научно-технолошки амбиент. Инвестициите во квалитетен образовен ситем ќе бидат основа за* забрзувањето на темпото на економски раст и поддршка кон определбите за вклучување во научно – истражувачки и иновативни процеси.

1.5 ЗАДАЧИ И ОБВРСКИ НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

Министерството за образование и наука ги врши работите во следниве области:

- воспитанието и образованието од сите видови и степени;
- организацијата, финансирањето, развојот и унапредувањето на воспитанието, образованието и науката;
- воспитанието и образованието на децата на државјани на Република Северна Македонија кои се на привремена работа и престој во странство;
- верификацијата на струките и профилите во образованието;
- унпаредување на ученичкиот и студентскиот стандард;
- инвестирање во информатичка технологија и е-образование
- технолошкиот развој, поддршка на иновациите и техничката култура;
- меѓународна научно-техничка соработка;
- надзорот од негова надлежност
- врши и други работи утврдени со закон.

1.6 СПЕЦИФИЧНОСТ НА МИНИСТЕРСТВОТО

Вршењето на работите за кои е надлежно Министерството за образование и наука се засноваат на надлежностите и обврските што произлегуваат од Законот за организација и работа на органите на државната управа, Законот за основното образование, Законот за средното образование, Законот за високото образование, Законот за научно-истражувачката дејност, Законот за ученичкиот стандард, Законот за студентскиот стандард, Законот за

[2]Во овој контекст, под терминот „ученик“ се подразбира секој учесник во воспитно-образовниот процес..

поттикнување и помагање на техничката култура, Закон за отворени граѓански универзитети за доживотно учење, Закон за Бирото за развој на образованието, Закон за педагошка служба, Закон за стручно образование и обука, Закон за учебници за основно и средно образование, Закон за Државниот испитен центар, Закон за образование на возрасните, Закон за просветната инспекција, Закон за признавање на професионалните квалификации, Закон за иновациската дејност, Закон за националната рамка на квалификации, Закон за обука и испит за директор на основно училиште, средно училиште, ученички дом и отворен граѓански универзитет за доживотно учење, Закон за наставници во основните и средните училишта, Закон за спортска академија, Закон за Математичко-информатичка гимназија, Закон за високообразовни установи за образование на наставен кадар во предучилишното воспитание, основното и средното образование и подзаконските акти кои произлегуваат од нив, како и актите за внатрешна организација и систематизација на работните места во Министерството.

Во своето работење министерството ги поддржува следните основни принципи: транспарентност во работата и дисеминација на резултатите; отчетност, поврзаност со сите институции од воспитно-образовниот систем; поврзаност со стопанството; со невладиниот и граѓанскиот сектор и други субјекти кои имаат допирни точки со образованието и наука.

1.7 СТРУКТУРА НА МИНИСТЕРСТВОТО

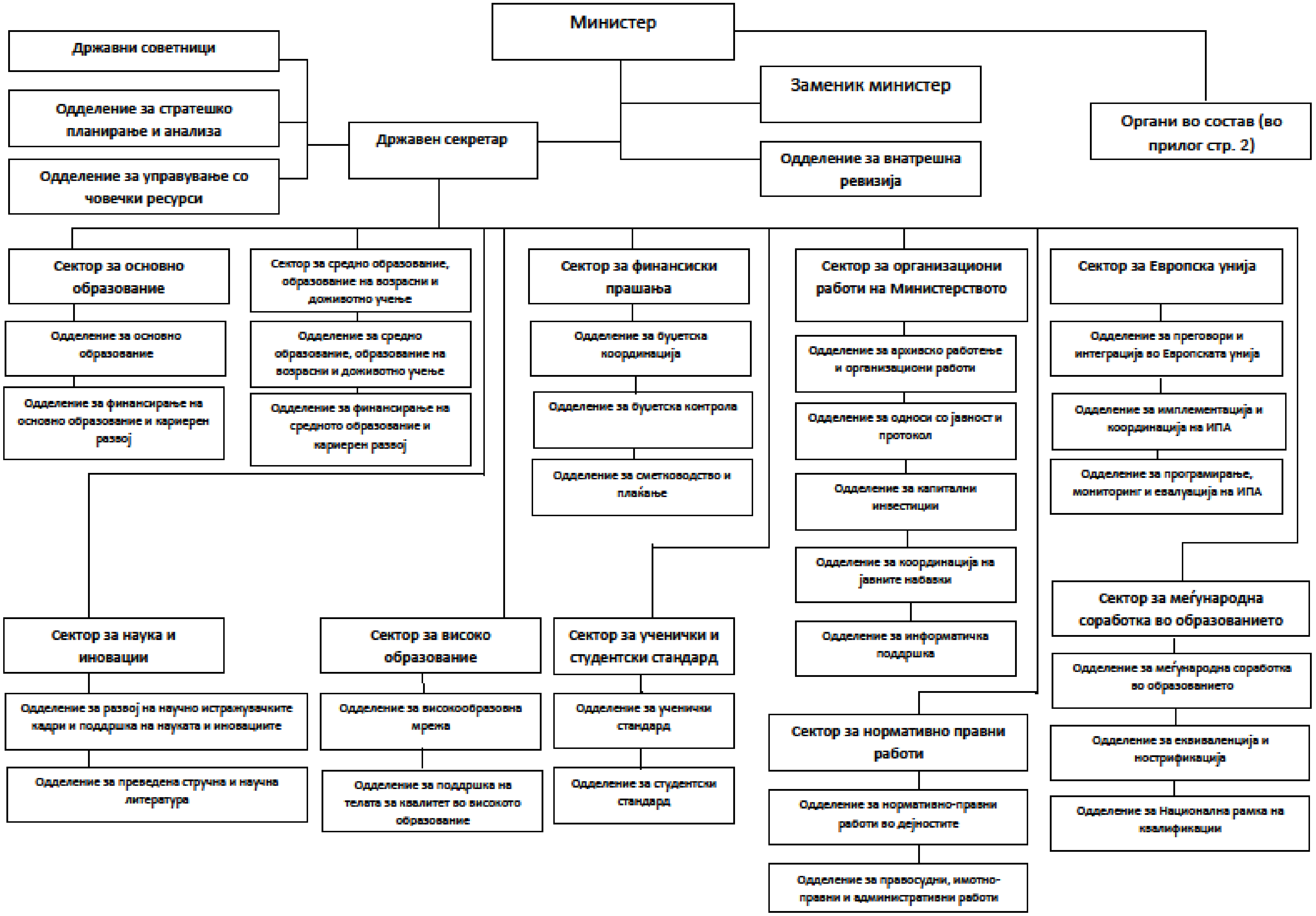

Министер
Државни советници
Одделение за стратешко планирање и анализа
Одделение за управување со човечки ресурси
Државен секретар
Заменик министер
Одделение за внатрешна ревизија
Органи во состав (во прилог стр. 2)
Сектор за основно образование
Одделение за основно образование
Одделение за финансирање на основно образование и кариерен развој
Сектор за средно образование, образование на возрасни и доживотно учење
Одделение за средно образование, образование на возрасни и доживотно учење
Одделение за финансирање на средното образование и кариерен развој
Сектор за финансиски прашања
Одделение за буџетска координација
Одделение за буџетска контрола
Одделение за сметководство и плаќање
Сектор за организациони работи на Министерството
Одделение за архивско работење и организациони работи
Одделение за односи со јавноста и протокол
Одделение за капитални инвестиции
Одделение за координација на јавните набавки
Одделение за информатичка поддршка
Сектор за Европска унија
Одделение за преговори и интеграција во Европската унија
Одделение за имплементација и координација на ИПА
Одделение за програмирање, мониторинг и евалуација на ИПА
Сектор за меѓународна соработка во образованието
Одделение за меѓународна соработка во образованието
Одделение за еквиваленција и нострификација
Одделение за Национална рамка на квалификации
Сектор за наука и иновации
Одделение за развој на научно истражувачките кадри и поддршка на науката и иновациите
Одделение за преведена стручна и научна литература
Сектор за високо образование
Одделение за високообразовна мрежа
Одделение за поддршка на телата за квалитет во високото образование
Сектор за ученички и студентски стандард
Одделение за ученички стандард
Одделение за студентски стандард
Сектор за нормативно правни работи
Одделение за нормативно-правни работи во дејностите
Одделение за правосудни, имотно-правни и административни работи

1.8 ОДНОСИ СО ОРГАНИТЕ ВО СОСТАВ

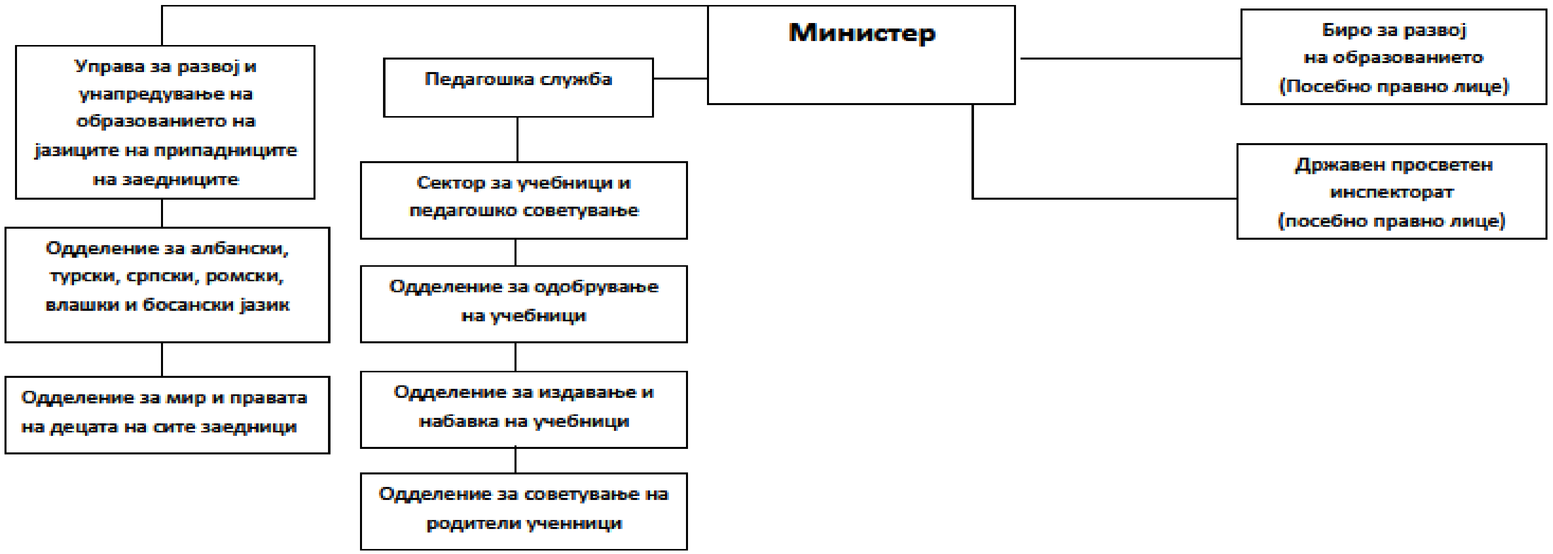

1.9 ПРИОРИТЕТИ И ЦЕЛИ НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

Стратешки приоритет на Владата на Република Северна Македонија за 2020 година е „Реформи во образованието и инвестирање во иновации и информатичка технологија".

Приоритети на МОН (основно, средно образование и ученички стандард):

- Подобрување на содржината на основното и средното образование;
- Зголемување на опфатот на учениците и подобрување на инклузивноста и меѓуетничката интеграција во основното и средното образование
- Подобрување на условите за учење и постигнувањата на учениците
- Подобрување на капацитетите на човечките ресурси во основните и средните училишта и ученичките домови (иницијални и континуирани обуки)
- Зголемување на ефективноста на организирањето и управувањето со основното и средното образование
- Усогласување на стручното образование и обука со потребите на пазарот на трудот, модернизирање на системот за стручно образование обука и системот за образование на возрасни согласно перспективата за доживотно учење;
- Вложување и развој на дигитални вештини и критичко размислување
- Кариерен развој на наставниците и стручните соработници
- Унапредување на концептот на еднаквост и недискриминација во образовниот систем

Приоритети на МОН: (високото образование и студентскиот стандард)

- Обезбедување квалитет и ефективност на високото образование во согласност со европските добри практики
- Подобрување на достапноста и системот за запишување во високото образование
- Подобрување на раководењето и финансирањето на високото образование
- Унапредување на системот на акредитација и евалуација на високото образование;
- Подобрување на студентскиот живот и стандард на младите и спроведување на мерки со кои тие полесно ќе дојдат до прво вработување и нивно задржување во земјата;
- Унапредување на системот на студентско организирање.

Приоритети на МОН: (наука, истражување и иновации)

- Воспоставување на механизми за транфер на знаењата на релација наука-стопанство, наука-јавна и државна управа и наука-невладини организации;

- Ревизија на правната рамка за истражување и развој;
- Зголемување на националните средства за истражувачка дејност;
- Поддршка за креирање на Стратегијата за паметна специјализација;
- Поддршка на активностите на Фонд за иновации и технолошки развој.

<u>Приоритети на МОН: (Интеграција во ЕУ)</u>

- Продолжување на процесот на усогласување на националното со законодавството на ЕУ
- Продолжување, но и зајакнување на учеството на земјава во програмите на Европската унија
- Продолжување за искористување на можностите во рамки на претпристапната помош (ИПА)

1.10 ОСВРТ НА ПОСТИГНАТИТЕ РЕЗУЛТАТИ ВО 2018 ГОДИНА:

ПРОГРАМА 1: КВАЛИТЕТНО ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ

Во рамки на оваа Програма, реализирани се следниве активности:

- Изготвен е предлог-текст на новиот Закон за основното образование и истиот на 10 април 2018 година е објавен на ЕНЕР и на веб страната на министерството во насока на консултација со поширокaта јавност. Со новиот предлог Закон за основно образование предвидено е рангирање на училиштата. На учениците кои учат во училиштето кое е најдобро рангирано им се издава додаток на сведителство во кое е наведена годината во која училиштето е најдобро рангирано и бројот на поени кои ги освоило училиштето при рангирањето. Овој додаток на сведителството се издава десет години по добивањето на плакетата за најдобро рангирано училиште. Вработените во училиштето кое е рангирано како најдобро примаат додаток на платата во износ од 30% во наредните 12 месеци. Со новиот предлог Закон предвидено е бројот на ученици во една паралелка да изнесува најмалку 20 ученика (во постојниот закон изнесува 24)
- Изготвен е нов образовен модел во основно образование (од прво до трето одделение) „Со помалку, да постигнеме повеќе!". Со новиот образовен модел од прво до трето одделение извршена е ревизија на наставните програми (вкупно 33 наставни програми), а се предвидува намалување на времето кое учениците ќе го поминат во настава за сметка на зголемување на времето за одмор и игра, намалување на учењето во широчина за сметка на учењето во длабочина, намалување на тестирањата на учениците за сметка на комплексното проверување на резултатите од учењете, домашните работи се заменуваат со вежби на час под контрола на наставникот, бројот на часови се намалува – учениците во прво одделение нема да имаат повеќе од 4 часови дневно, првото одделение ќе биде соодветно прилагодено на возраста на учениците од 5 и пол години, намалување на времето планирано за меморирање за сметка на времето планирано за истражување и проблемско учење. Изготвени се предлог-верзии на нови настави програми за прво, второ и трето одделение во основно

образование (на македонски, албански, турски и српски јазик) и истите на 2 мај 2018 година, се објавени на веб страната на министерството за поширока консултација со наставниците и стручната јавност пред нивно донесување

- Министерството за образование и наука и Сојузот на специјални едукатори и рехабилитатори потпишаа меморандум за соработка за подобрување на квалитетот на инклузивното образование. Целта на овој меморандум и соработка е креирање на ефикасен и ефективен систем на поддршка за учениците со попреченост вклучени во редовното основно и средно образование.
- Изготвен е нов предлог-список на лектири за основното образование (од второ до деветто одделение)
- Од месец септември (септемвриска плата) зголемена е платата на вработените во основните училишта за 5%
- Финансиски се подржани 65 основни училишта за реализација на заеднички активности кои придонесуваат за развој и унапредување на мултикултурализмот, меѓуетничката интеграција и толеранција.
- Во октомври 2018 година објавен јавен повик за доделување на финансиски средства на основни и средни училишта кои ке рал群изираат активности кои придонесуваат за развој и унапредување на мултикултурализмот, меѓуетничката интеграција и толеранција.
- Се воведе италијански јазик во основно образование како втор странски јазик. На тој начин им се дава можност на учениците за поголем избор на втор странски јазик.

ПРОГРАМА 2: КВАЛИТЕТНО СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ

Во рамки на оваа Програма, реализирани се следниве активности:

- Министерството за образование и наука и Сојузот на специјални едукатори и рехабилитатори потпишаа Меморандум за соработка за подобрување на квалитетот на инклузивното образование.
- Донесена е одлука за основање на ново средно приватно училиште
- Одложена е примената на почетокот на имплементацијата на адаптираните програми од Кембриџ по наставните предмети математика, биологија, хемија и физика во гимназиско образование, средно стручно четиригодишно образование и средно стручно тригодишно образование за учебната 2019-20120 година.
- Се воведе италијански јазик во средно образование како втор странски јазик. На тој начин им се дава можност на учениците за поголем избор на втор странски јазик помеѓу германски јазик, француски јазик, руски јазик и италијански јазик. Изготвени се и одобрени и наставните програми по италијански јазик за средно образование.
- Донесен е Законот за основање на математичко-информатичка гимназија и истиот е објавен во „Службен весник на Република Македонија" бр.64/18 од 11.04.2018 година.
- Во тек е изготвување на нов Закон за средното образование, во кој е предвидено да се уреди бројот на ученици по паралелка, основот и формата за наградување на најдобрите училишта, покривање на трошоците за учество на меѓународни натпревари, научните олимпијади, уредување на ученичкото организирање ....
- Спроведена е постапката за упис на учениците во средните училишта во Република Северна Македонија.

- Продолжува реформата на четиригодишното средно стручно образование. Врз основа на Одлуката од Владата на Република Северна Македонија за продолжување на реализацијата на реформата на трите профила: градежен техничар, хотелско - угостителски техничар и електротехничар за компјутерска техника и автоматика во шесте пилот средни стручни училишта и во учебната 2018-2019 година, усвоени се Рамковниот наставен план и наставните планови за 2, 3 и 4 година за трите пилот квалификации. Изготвени се и донесени од страна на министерот реформираните наставни програми по стручните предмети за втора, трета и четврта година, и по општо-образовните предмети за прва година.
- Донесена е Методологија за развој на наставни планови во техничкото образование
- Донесена е Методологија за изработка на модуларни наставни програми базирани на компетенции
- Донесено е Упатство за доделување на ЕЦВЕТ кредити и поени во стручното образование и обука
- Започната е постапка за набавка на опрема за средните стручни училишта
- Во месец јуни донесени се наставните планови за прва година изучување на предметите во рамки на дуалното средно стручно образование, кое од учебната 2018/2019 година се пилотира во два региона и во две училишта – Св. Наум Охридски во Охрид и Киро Спанџов Брко во Кавадарци, во корелација со компании од приватниот сектор – Kostal, ODW-Elektrik, ЛТХ Леарница во Охрид и Дрекслмајер во Кавадарци. Во суштина ова е релативно нов концепт базиран на принципот учење преку работа, поточно паралелно учење и практична настава во сразмерен однос.
- На 19 јуни 2018, официјално започна Проектот „Образование за вработување во Северна Македонија“ и истиот, почнувајќи од оваа ќе се имплементира во следните 10 години, преку повеќе етапи од кои првата треба да заврши во 2022. Фокусот е насочен кон унапредување на неформалното и формалното стручно образование во технолошкиот, услужниот и ИТ секторот, а ќе бидат опфатени млади невработени и несоодветно вработени лица на возраст до 29 години, ученици од стручното образование и обука, со грижа за вклучувањето на жени, Роми, како и лица со попреченост.
- Доделени се грантови за спроведување на заеднички проекти на јавните средни стручни училишта и бизнис секторот.
- Доделени се наградите за проектот „Лидер” – награди за најдобрите ученици од средното стручно образование, за учебната 2017/2018 година
- Од месец септември (септемвриска плата) зголемена е платата на вработените во средните училишта за 5%,
- Финансиски се подржани 14 средни училишта за реализација на заеднички активности кои придонесуваат за развој и унапредување на мултикултурализмот, меѓуетничката интеграција и толеранција.
- Во октомври 2018 година објавен јавен повик за доделување на финансиски средства на основни исредни училишта кои ке рализираат активности кои придонесуваат за развој и унапредување на мултикултурализмот, меѓуетничката интеграција и толеранција.

ПРОГРАМА 3: ОБЕЗБЕДУВАЊЕ НА КВАЛИТЕТ ВО ВИСОКОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Во рамки на оваа Програма, реализирани се следниве активности:

- Собранието на Република Северна Македонија го донесе Законот за високото образование и истиот е објавен во „Службен весник на Република Македонија” бр..82/18 од 08.05.2018
- Донесени се девет подзаконски акти, согласно новиот Закон за високото образование и истите се објавени во „Службен весник на Република Македонија” бр.102/2018 од 1.06.2018 година
- Започна постапка за формирање на Националниот совет за високо образование и научно-истражувачка дејност и основање на Агенцијата за квалитет

ПРОГРАМА 4: ИНВЕСТИЦИИ ВО ОБРАЗОВНАТА ИНФРАСТРУКТУРА

Во рамки на оваа Програма, реализирани се следниве активности:

- Донесена е Програма за изградба и реконструкција на основн училишта за 2018 година
- Донесена е Програма за изградба и реконструкција на средни училишта за 2018 година
- Завршена е изградбата на ново монтажно училиште во с. Ношпал, Општина Могила
- Завршена е доградбата на ОУ „Кирил и Методиј” во Фалише, Тетово
- Завршена е изградба на нов училишен објект за ОУ „Вера Јоциќ” во о.Гази Баба
- Завршена е реконструкција на 1 училиште во Општина Кавадарци (заеднички проект со општина Кавадарци и УСАИД)
- Продолжува реализација на договорот за изградба на едно основно училишта : ОУ „Димитар Македонски” во о.Аеродром.
- Започната изградба на нов училишен објект во Љубош, Долно Количане, с.Батинци о.Студеничани
- Завршена е реконструкцијата на Блок В и Блок Г во СД „Гоце Делчев“ Скопје
- Продолжува изградбата на нов објект за потребите на ФИНКИ (Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство) Скопје,
- Продолжува изградбата на нов објект за потребите на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје, Скопје
- Започната е реконструкција на четири училишта (ОУ „Димката Ангелов Габерот„ ПУ с. Прждево, о. Демир Капија; ОУ „Јосип Броз Тито„ ПУ с. Радожда о.Струга; ОУ Васил Главинов, о.Чаир, Скопје и СОУ Гостивар)

ПРОГРАМА 5: ПОДОБРУВАЊЕ НА УЧЕНИЧКИОТ СТАНДАРД

Во рамки на оваа Програма, реализирани се следниве активности:

- Донесена е Програма за остварување и развој на дејноста во ученичкиот стандард за 2018 година
- Донесен е Законот за поддршка на млади при купување на музички инструменти и истиот е објавен во „Службен весник на Република Македонија” бр.113/18 од 20.06.2018 (кој се однесува на средношколци од средните музички училишта)
- Спроведени се конкурсите за доделување на ученички стипендии за учебната 2018/2019 година
- Спроведен е конкурсот за сместување на учениците во ученички домови за учебната 2018/2019 година

- Донесен е Закон за дополнување на Закон за ученичкиот стандард, кој предвидува можност МОН да ги поддржи ученичките домови преку обезбедување на дополнителни финансиски средства, надвор од планираните годишни буџети и одвоени парични износи по тој основ, а во насока на непречено одвивање на нивната работа.
- Спроведена е постапка за набавка на нов мебел за сите ученички домови

ПРОГРАМА 6: ПОДОБРУВАЊЕ НА СТУДЕНТСКИОТ СТАНДАРД

Во рамки на оваа Програма, реализирани се следниве активности:

- Донесена е Програма за остварување и развој на дејноста во студентскиот стандард за 2018 година.
- Спроведени се конкурсите за доделување на стипендии за граѓаните на Република Северна Македонија коишто во академската 2018/2019 година, ќе се запишат на прв циклус на студии на еден од првите десет рангирани универзитети од сите области, односно на еден од првите сто рангирани универзитети од областа на техничките науки, архитектурата, градежништвото, математиката, меѓународното право, економијата и финансиите, физиката, биологијата, хемијата и генетиката, според последната објавена ранг листа на Центарот за универзитети од светска класа при Шангајскиот Џио Тонг универзитет.
- Спроведени се конкурсите за доделување на студентски стипендии за академската 2018/2019 година
- Обезбедено е сместување и исхрана на студенти во студентски домови за академската 2017/2018 и академската 2018/2019 година.
- Донесен е Законот за поддршка на млади при купување на музички инструменти и истиот е објавен во „Службен весник на Република Македонија" бр.113/18 од 20.06.2018 (кој се однесува на студенти од музичките академии).
- Донесен е од страна на Владата, Закон за дополнување на Закон за студентскиот стандард. Со Законот за изменување и дополнување на Законот за студентскиот стандард се врши изменување и дополнување на членот 49, во насока на воведување на нов тип на студентски стипендии за студенти запишани на студиски програми на високообразовни установи за образование на наставен кадар во предучилишното воспитание, основното и средното образование.
- Формирана е Меѓуресорска работна група за креирање на концептот на студентската платежна картичка

ПРОГРАМА 7: ИНТЕГРАЦИЈА ВО ЕУ

Во рамки на оваа Програма, реализирани се следниве активности:

- Донесена е Стратегија за образование 2018-2025 година, изготвена во рамки на ИПА Инструментот
- Подготовен и прифатен е секторски програмски документ и Акциски документ 2017 за ИПА Инструментот за 2014-2020 година за сектор: Вработување, образование и социјална политика
- Започната имплементација на активности од Акциски документ 2017 за сектор: Вработување, образование и социјална политика

- Реализирани се фокус групи и состаноци со ДЕУ и сите релевантни чинители во рамки на проектот под централизирано управување „Техничка помош и поддршка за проектен дизајн и драфтирање на тендерска документација за ИПА 2 програмата за Акцискиот документ 2017 за секторот Образование, вработување и социјални политики".
- Отпочнати се активности за програмирање и подготовка на Документи за секторска буџетска поддршка за финансиските алокации за 2019 година во рамки на ИПА 2 на секторот Образование, вработување и социјална политика
- Континуирано се следи и известува за степенот на реализација на активностите од областа образование предвидени во Националната програма за усвојување на правото на ЕУ (за тековната година)
- Континуирано се реализираат активности поврзани со ЕУ програмата Европа за граѓаните 2014-2020 (реализирана е уплата на влезен билет за учество во Програмата за 2018 година)
- Редовно се известува за реализиранните активности за Економски критериуми и активностите на Фондот за иновации и технолошки развој
- Изготвен е предлог текст на нов Закон за професионални квалификации, усогласен со ЕУ директивите и истиот е објавен на ЕНЕР за консултации со пошироката јавност.

ПРОГРАМА 8: ОБЕЗБЕДУВАЊЕ УСЛОВИ ВО КОИ НАУКАТА И ИНОВАЦИИТЕ ЌЕ СТАНАТ ФАКТОРИ НА ЕКОНОМСКИОТ РАСТ, ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА ВРАБОТЕНОСТА И НАМАЛУВАЊЕ НА СИРОМАШТИЈАТА

Во рамки на оваа Програма, реализирани се следниве активности:

- Донесена е Програма за научно-истражувачката дејност за 2018 година
- Отпочнати се активности за изготвување на Стратегија за паметна специјализација
- Министерството за образование и наука учествува во работењето на Меѓународниот институт на Југоисточна Европа за одржливи технологии со мисија „Наука за мир", институт кој ќе работи според "ЦЕРН моделот". Главна цел на проектот е да се промовира соработката меѓу науката, технологијата и индустријата, односно да биде платформа за едукација на талентирани млади луѓе и инженери врз основа на трансфер на знаење и технологии од европските центри и лаборатории, а проектот ќе овозможи и вработување на научници и експерти од земјите коишто ќе бидат вклучени во него. До сега се одржани четири состанока на Управниот комитет на овој Институт
- Доделена е наградата "Гоце Делчев" во 2018 година, со која се оддава општествено признание за особено значајно остварување во сите области од науката од интерес на Република Северна Македонија.
- Објавен е Конкурс за распределба на средства за учество на домашни научни истражувачи на меѓународни научни собири за 2018 година
- Објавен е Конкурс за распределба на средства за финансирање на организација на научни собири за 2018 година
- Се реализираат проектите по објавениот Конкурс за кофинансирање на билатерални проекти меѓу Република Северна Македонија и Народна Република Кина за периодот 2018 - 2019 година (13 проекти за 2018 година се исплатени).
- Пуштен е во употреба реновираниот Оддел за хибридна конвенционална нуклеарно медицинска дијагностика при Институтот за патофизиологија и нуклеарна медицина во Скопје (со нова SPECT/CT гама камера). Станува збор за инвестиција реализирана со поддршка

на Меѓународната агенција за атомска енергија, со која Република Северна Македонија има потпишана програмска рамка за техничка соработка, а национален координатор на активностите е Министерството за образование и наука.

- Објавен е Конкурсот за доделување на еднократни финансиски средства за објавен научно-истражувачки труд во меѓународно списание со фактор на влијание (импакт фактор) за 2017 година
- Започна постапка за изготвување на Национален патоказ за истражувачка инфраструктура (National Research Infrastructure Roadmap) .

ПРОГРАМА 9: СОВЕТУВАЊЕ НА РОДИТЕЛИ И УЧЕНИЦИ

Во рамки на оваа Програма, реализирани се следниве активности:

- Тековно се спроведуваат советувања на ученици и родители согласно донесените Програми за советување на родители и ученици
- Во новиот Предлог-закон за основно образование предвидено е доколку ученикот користи говор на омраза, неговиот родител или старател да биде упатен на советување.

ПРОГРАМА 10: БЕСПЛАТНИ УЧЕБНИЦИ

Во рамки на оваа Програма, реализирани се следниве активности:

- Донесен е Закон за изменување и дополнување на Законот за учебници во основното и средното образование.
- Изработена е нова веб апликација за прибирање на податоци за бројот на ученици и учебници со подобри механизми на контрола на нарачка на учебници од страна на училиштата и спроведени се обуки/презентации за наставниците
- Од почетокот на учебната година, изменети, корегирани и унапредени се 22 учебника во основно образование (по предметите Математика од прво до деветo одделение, природни науки од прво до шесто одделение, Хемија VIII и IX одделение, Биологија VII, VIII и IX одделение и Физика VIII и IX одделение).
- Објавен е Конкурс за издавање на учебник за наставните предмети Општество за IV одделение, Географија за VII одделение.
- Завршена е постапка по објавени јавни повици за доставување барања за одобрување на учебници по странски јазици: англиски јазики, француски јазик, германски јазик, италијански јазик (основно и средно образование) и изготвени се решенија за употреба на учебници;
- Објавен е Конкурс за изготвување на учебник по предметот босански јазик за 1-во одделение
- Објавен е Повик за искажување на јавен интерес за формирање на авторски тимови за изработка на ракописи за учебници во основно образование (Јазик и култура на Ромите за VI, VII, VIII и IX одделеие, Информатика за VI одделение, Географија за VIII иIX одделение).

ПРОГРАМА 11: РАЗВОЈ И УНАПРЕДУВАЊЕ НА ОБРАЗОВАНИЕТО НА ЈАЗИЦИТЕ НА ЗАЕДНИЦИТЕ

Во рамки на оваа Програма, реализирани се следниве активности:

- На предлог на Министерството за образование и наука, Владата донесе одлука за воведување на босанскиот јазик во редовна настава во основните училишта од учебната 2018/2019 година. Донесен е новиот Наставен план за прво одделение во основно образование. За оваа

намена веќе се преведени и постојните наставни програми за предметите во прво одделение, а изготвена е и наставна програма по босански јазик за прво одделение
- Објавен е Конкурсот за привремено ангажирање на 20 образовни медијатори Роми во 16 општини. Мерката медијаторство во основното образование, ќе придонесе кон унапредување на основното образование и ќе обезбеди дополнителна поддршка за учениците Роми во основните училишта.
- На 21 јуни остварена е средба со Ромскиот едукативен фонд од Будимпешта на која е договорено да продолжат активностите за финансиска стимулација и менторска поддршка за учениците од ромската етничка заедница.
- Објавен е Повик за искажување на јавен интерес за формирање на авторски тимови за изработка на ракописи за учебници во основно образование (Јазик и култура на Ромите за VI, VII, VIII и IX одделеие)

ПРОГРАМА 12: ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЈА

Во рамки на оваа Програма, реализирани се следниве активности:
- Извршена е распределба на блок дотациите по општини
- Донесен се Предлог уредбата за методологија за утврдување на критериуми за распределба на блок дотации за основното образование по општини за 2019 година, Уредбата за методологија за утврдување на критериуми за распределба на блок дотации за средното образование по општини и Градот Скопје за 2019 година и Уредбата за методологија за утврдување на критериуми за распределба на наменски дотации за основното образование по општини за 2019 година.

ПРОГРАМА 13: ПОНАТАМОШНО ПОДОБРУВАЊЕ НА СИСТЕМОТ ЗА РАЗВОЈ И ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА НАЦИОНАЛНА РАМКА НА КВАЛИФИКАЦИИ

Во рамки на оваа Програма, реализирани се следниве активности:
- Текстот на новиот Закон за високото образование и предлог Законот за основно образование се целосно усогласени со Законот за Национална рамка на квалификации
- Формирани се Секторски комисии
- Воспоставен и функционален Регистер за НРК
- Изработени се и донесени сите 152 стандарди на занимања.
- Изработени се 53 стандарди на квалификации

ПРОГРАМА 14: ИЗГРАДБА НА УЧИЛИШНИ СПОРТСКИ САЛИ И РЕХАБИЛИТАЦИЈА НА УЧИЛИШТАТА

Во рамки на оваа Програма, реализирани се следниве активности:

- Завршена е изградбата на пет училишни спортски сали (ПСОУ „Перо Наков” Куманово, ОУ „Мустафа Ќемал Ататурк” Гостивар, ООУ„Тоде Хаџи-Тефов“ Кавадарци, ОУ„Страшо Пинџур” Јосифово- Валандово и ОУ Сабедин Бајрами во Камењане, општина Боговиње)
- Во фаза на изградба се единаесет училишни спортски сали (во Виница, Куманово, Чашка, с.Лабуништа – Струга , Шипковица, Липково, Сарај, Дојран, Струга и Охрид)
- Започната е рехабилитација на тринаесет училишта: ОУ Тошо Арсов – Штип, ОУ Никола Карев – Пробиштип, ОУ Браќа Миладиновци – Пробиштип, ОУ Крсте П.Мисирков – Оризари, ОУ Бајрам Шабани - с.Кондово, ОУ Лазо Ангеловски – Скопје, ОУ Бајрам Шабани– Куманово, ОУ Јероним Де Рада – Черкезе, Куманово, ОУ Наум.Н.Борче – Маџари, ОУ Перпарими - с.Чегране, ОУ Панајот Гиновски – Бутел, ОУ Васил Главинов – Чаир, ОУ Кузман Шапкарев – Драчево.

1.11 ОСВРТ НА ПОСТИГНАТИТЕ РЕЗУЛТАТИ ВО 2019 ГОДИНА:

ПРОГРАМА 1: ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ

Во рамки на оваа Програма, реализирани се следниве активности:

- Во месец јануари 2019, организирана е широка јавна расправа со сите образовни установи, претставници од граѓански организации и меѓународни институции по однос на Извештајот подготвен од ОЕЦД во соработка со МОН и Уницеф, за состојбите во образовниот систем во земјата. Овој извештај е земен како основа за креирање на сите образовни политики и како основа за новиот Закон за основно образование.
- Законот за основно образование е донесен од страна на Собранието, на 109-та седница, одржана на 30.07.2019 и е објавен во „Службен весник на Република Северна Македонија” бр.161/2019 од 5.8.2019. Законот содржи одредби кои значат: унапредување на наставниот процес и начин на организација на наставата, зајакнување на темелните уставни вредности во образовниот процес, како што е недискриминацијата, забраната за понижувачко постапување спрема учениците и вработените во училиштата, воспоставување на принцип на целосна инклузија на учениците со попреченост преку сеопфатен систем на поддршка имајќи ги предвид индивидуални потреби на ученикот, професионализација на училишното раководство, елминирање на било какви можности за политички влијанија, воспоставување на систем на ученичко организирање и учество, унапредување на приправничкиот стаж и промена на начинот на полагање на приправнички испит, надворешни мерења на постигањата на учениците за подобрување на воспитно образовниот процес (меѓународни и државни проверки), поддршка на учениците за учество на меѓународни натпревари од областа на математика, информатика и природни науки, унапредување на здравјето на учениците преку така наречен „тандем наставник” односно наставата по физичко и здравствено образование ќе ја реализира наставник по физичко образование заедно со наставникот по одделенска настава... Новиот закон започна да се имплементира од учебната 2019/2020 година. Во тек е изготвување на подзаконските акти, кои произлегуваат од новиот закон.

- Изготвени се предлог - Национални стандарди за основно образование, кои се темелат на 8-те клучни компетенции за доживотно учење, и истите се доставени до ОЕЦД со цел нивно стручно ревидирање, пред да бидат усвоени.
- Донесени се нови наставни програми по предметот музичко образование во шесто, седмо, осмо и деветто одделение Воведените новини, односно нови содржини придонесуваат кон унапредување на концептот на родова еднаквост и мултикултурализам – запознавање и почитување на различностите. Во тек е постапка за одобрување на учебници.
- Врз основа на новата наставна програма по граѓанско образование за 9-то одделение во основно образование, која започна да се применува од 1 септември 2019 и наставна програма по граѓанско образование за 8-мо одделение во основно образование, која се применува од 1 септември 2018 на 16.05.2019. Во тек е постапка за одобрување на учебници.
- Од страна на Владата усвоена е Информација со предлог концепт за воведување на сеопфатно сексуално образование, согласно Националниот план за акција за родова еднаквост 2018-2020.
- Донесена е Програма за изградба и реконструкција на основни училишта („Службен весник" бр.23 од 31.01.2019)
- На 30.05.2019 пуштен е во употреба нов училишен објект за ОУ „Вера Јоциќ" Маџари, Гази Баба, во тек е изградба/доградба на три основни училишта: (нов училишен објект за ОУ во Љубош, село Батинци, Општина Студеничани, нов училишен објект ОУ „Димитар Македонски", населба Лисиче, Општина Аеродром и доградба и надградба на ОУ Лирија, с.Горно Јаболчиште,Општина Чашка).
- Завршена е реконструкцијата на шеснаесет училишта ОУ „Лазо Ангеловски" –Скопје, ОУ „Крсте П. Мисирков" – Оризари, ОУ „Васил Главинов" – Чаир, ОУ „Никола Карев" – Пробиштип, ОУ „Браќа Миладиновци" – Пробиштип, ОУ „Јероним Де Рада" – Черкезе, ОУ „Бајрам Шабани" – с.Кондово, ОУ „Панајот Гиновски" – Бутел, ОУ „Димка Ангелов Габерот" ПУ село Прждево, о. Демир Капија, ОУ „Јосип Броз Тито" ПУ село Радожда , о.Струга, ОУ „Тошо Арсов" – Штип, ОУ „Наум.Н.Борче" – Маџари, ОУ „Кузман Шапкарев" – Драчево, ОУ „Единство" с.Октиси, о. Струга, ОУ Перпарими, Чегране, Гостивар и ОУ Наим Фрашери, Куманово
- Во тек е реконструкција на седум основни училишта: ОУ „Бајрам Шабани" –Куманово, ООУ „Ј.Б Тито", Струга, ООУ „Лирија", нм. Житоше, ОУ „Васил Главинов" Чаир, адаптација на простор за санитарен јазол со реконструкција на крило, реконструкција на котлара во ОУ „25 мај" нас..Сингелич, о.Гази Баба, Скопје, ОУ Битолски конгрес, Скопје, како и изработка и ревизија на основен проект за ОУ „Васил Главинов" ПУ село Клуковец,о.Велес.
- Завршени се со изградба осум училишни спортски сали: ОУ Реџеп Вока Шипковица Тетово, ОУ „Мурат Лабуништи" Струга, ОУ „Славчо Стојменски" Виница, ОУ „Јероним де Рада" Куманово, ОУ „Тодор Јанев" Чашка, ОУ „Кирил и Методиј" во Општина Центар, Скопје, ОУ „Сами Фрашери" с.Глумово и ОУ „Кочо Рацин" Дојран
- Во фаза на изградба се четиринаесет училишни спортски сали во: ОУ „Андон Зако Чајупи" Липково, ОУ „Фаик Коница" Доброште, Теарце, ОУ „Вера Јоциќ" Гази Баба Скопје, ОУ „Фаик Коница" Грешница, Кичево, ОУ „Вера Циривири Трена" Дебреште, Долнени, ОУ „Гоце Делчев", Конче, ОУ „Култура" с.Матејче, општина Липково, ОУ „Јоаким Крчоски" с.Волково, општина Ѓорче Петров, ОУ „Никола Вапцаров" во Струмица, ОУ „Сали Лиси"во Добридол, Врапчиште, ОУ Фаик Коница с.Дебреше, о.Гостивар, ОУ „Александар Здавковски" Јегуновце, ОУ „Битолски конгрес" Чаир и ОУ „7 Март" Опае, општина Липково

- Донесен е нов Закон за наставници и стручни соработници во основните и средните училишта („Службен весник на Република Северна Македонија" бр.161/2019 од 5.8.2019) со кој значително се унапредува професионалниот развој на наставниците и стручните соработници и се воведува модел за нивен кариерен развој (унапредување)
- На предлог на Бирото за развој на образованието, донесена е Годишната програма за професионално усовршување на наставниците и стручните соработници во основните училишта за 2019 година
- Во тек се активностите за имплементација на проектот „Improving quality of education – Teacher training" од ИПА Акциски документ 2017: (завршена е првата селекција и одбрани се 4 компании до кои е доставена тендерската документација и формирана е нова Комисија за евалуација за тендерското досие (од компаниите од првата селекција)).
- Започнаа подготвителните активности за нов проект за основно образование финансиран со заем од Светска банка кој ќе се насочи кон: Реформа на системот на следење и евалуација на националниот прогрес во учење, Зајакнување на компетенциите на училишното раководство и на наставниците и Подобрување на учењето на ниво на училиште.
- Министерството за образование и наука и Уницеф во месец февруари, потпишаа двогодишна програма за соработка 2019-2020, согласно која се предвидени следните активности: „Зајакнување на капацитетите на наставниците за инклузивно образование преку обезбедување обука и континуирана поддршка успешно да се прифатат новите методи и пристапи" и „Развивање и пилотирање модули за инклузивно образование наменети за раководниот кадар во училиштата". Биротот за развој на образование со поддршка на Уницеф во првата половина од 2019 година спроведоа обуки во основните училишта за „Зајакнување на капацитетите на наставниците за инклузивно образование".
- Во сите основни училишта (фазно) се спроведува проектот на Британски совет, со поддршка од МОН, МИОА и БРО „Училишта на 21 век". Проектот меѓудругото опфаќа и обуки за директорите и наставниците за современи методи за настава (дигитални вештини и вештини за критичко размислување и решавање на проблеми). Во првата, втората и третата фаза од проектот со обуки опфатени се 215 училишта и директори и 1351 наставник Во рамки на проектот спроведена е обука за советниците од БРО и инспекторите на ДПИ.
- Советниците од Бирото за развој на образованието во периодот декември 2018 година – април 2019 година ги посетија училиштата во коишто се реализира меѓународното тестирање ТИМС. Советниците работеа со стручните активи во училиштата на разрешување сите дилеми околу темите и содржините што се опфатени со тестирањето, разгледување на „отворените задачи (ајтеми)" од претходните тестирања и ги следа часови на коишто наставниците ги подготвува учениците за тестирањето.
- Се имплементира Проектот „Инклузија на деца кои се надвор од училиштата во образовниот систем", кој го спроведуваат МОН, БРО, Управата и ДПИ во соработка со МЦГО и Финдација „Песталоци". Во Проектот се опфатени 12 општини и 18 училишта. Одржани се три обуки за училиштата опфатени со проектот. Целта на обуката е да ги зајакне професионалните вештини на наставниците и стручната служба за активно учество во градењето на инклузивна атмосфера во училиштето, преку креирање соодветни услови за прифаќање и задржување на децата кои се надвор од образовниот систем. Во текстот на новиот ЗОО, внесена е законска одредба за ангажирање на образовни медијатори за ученици Роми, за ослободување од трошоци за нострификација за ученици од ранливите групи како и за изготвување на скратени наставни програми за деца кои се со надмината возраст а не се вклучени во образовниот процес.

- Спроведен е Јавниот повик и ангажирани се Образовни медијатори за ученици Роми во основно образование, во насока на нивна целосна инклузија и поддршка во рамки на воспитно-образовниот процес.
- Доделени се парични награди за освоено прво место на државен натпревар, на ученикот и наставникот кој го подготвувал ученикот за натпреварот од основното образование за државни натпревари организирани во 2019 година.
- Спроведен е Јавниот повик за доделување на парична награда за освоено прво, второ или трето место на Меѓународен натпревар од областа на математиката и природните науки, на ученикот и на наставникот кој го подготвувал ученикот за натпреварот.
- Министерството за образование и наука ја поддржа иницијативата на ЕТФ за новата алатка SELFIE за саморефлексија на училиштата во однос на користење на дигиталната технологија. Алатката се пилотираше во 4 основни училишта и во тек е евалуација и споделување на искуства на регионално ниво, пред истата да биде имплементирана во сите основни училишта на национално ниво.
- Финансиски се поддржани 64 основни училишта за реализација на заеднички активности кои придонесуваат за развој и унапредување на мултикултурализмот, меѓуетничката интеграција и толеранција за учебната 2018/2019 година. Објавен е јавниот повик за учебната 2019/2020 година.
- Во насока на унапредување на образованието на помалите етнички заедници, од учебната 2019/2020 година (септември 2019) воведена е можност за уште два изборни предмета од трето одделение Јазик и култура на Србите и Јазик и култура на Турците, за ученици кои не ја следат наставата на српски односно турски јазик. Во постапка на одобрување се учебници по предметот Јазик и култура на Ромите – изборен (6., 7.,8. и 9. одд.), босански јазик (1-во и 2-ро одд.), и српски јазик (1-во и 2-ро одд.),
- Завршена е постапката и одобрени се учебници по предметите: Работа со компјутер и основи на програмирање за четврто одделение, Географија за седмо и осмо одделение, Иновации за деветто одделение, а во фаза на одобрување се учебници по предметот:. општество (4.одд.), географија (9-то одделение) информатика (6-то и 7-мо одд.), музичка уметност (од 6-то до 9-то одделение.), граѓанско образование (8. и 9 одд.), работа со компјутер и основи на програмирањето (3-то и 5-то одделение)

ПРОГРАМА 2: СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ (ОПШТО И СРЕДНО СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ) И УЧЕНИЧКИ СТАНДАРД

Во рамки на оваа Програма, реализирани се следниве активности:

- Во месец јануари 2019, организирана е широка јавна расправа со сите образовни установи, претставници од граѓански организации и меѓународни институции по однос на Извештајот подготвен од ОЕЦД во соработка со Уницеф, за состојбите во образовниот систем во земјата.
- Донесена е Програма за изградба и реконструкција на средни училишта („Службен весник" бр.23 од 31.01.2019)
- Завршена е реконструкцијата на две средни училишта: СОУ Ѓошо Викентиев о.Кочани и СОУ Гостивар.
- Во тек е реконструкција на две средни училишта ОЕМУЦ „Св. Наум Охридски", Охрид и СОУ „Љупчо Сантов", Кочани
- Завршена е изградба на три училишни спортски сали во СУГС Сарај, СОУ Нико Нестор - Струга и СОУ Св.Наум Охридски – Охрид.
- Во фаза на изградба е училишна спортска сали во СОУ Наце Буѓони – Куманово.

- Донесен е нов Закон за наставници и стручни соработници во основните и средните училишта („Службен весник на Република Северна Македонија" бр.161/2019 од 5.8.2019) со кој значително се унапредува професионалниор развој на наставниците и стручните соработници и се воведува модел за нивен кариерен развој (унапредување)
- Република Северна Македонија учествуваше во ПИСА тестирањето 2018, за што резултатите беа објавени во декември 2019. Северна Македонија една од земјите со најголем напредок помеѓу две тестирања, односно со највисок скок. Конкретно, во областа на читање со разбирање учениците од земјата го остварија највисокиот скок, односно се на прво место по напредок. Во областа на природните науки на второ место по скок во резултатите и на трето место во областа на математиката. на официјалните ранг листи со држави, Република Северна Македонија е на 62 место по резултатите од природни науки, на 66 место по читање и на 67 место по резултатите од математика.
- На предлог на Бирото за развој на образованието, донесена е Годишната програма за професионално усовршување на наставниците и стручните соработници во средните училишта за 2019 година
- Во тек се активностите за имплементација на проектот „Improving quality of education – Teacher training" од ИПА Акциски документ 2017: (завршена е првата селекција и одбрани се 4 компании до кои е доставена тендерската документација и формирана е нова Комисија за евалуација за тендерското досие (од компаниите од првата селекција)).
- Одложена е примената на почетокот на имплементацијата на адаптираните програми од Кембриџ по наставните предмети математика, биологија, хемија и физика во гимназиско образование, средно стручно четиригодишно образование и средно стручно тригодишно образование за учебната 2020-2021 година.
- Изготвена е нова наставна програма по граѓанско образование за прва година во средно образование со јасно определени резултати од учење, односно покрај компетенциите кои се однесуваат на сè она што се очекува учениците да знаат, разбираат или умеат да прават, главен акцент е ставени на тоа како тие го прифаќаат систем на вредности, потребни за функционирање како демократски и активни граѓани. Во тек е постапка за одобрување на учебник по предметот Граѓанско образование, за прва година во средно стручно образование.
- Од страна на Владата усвоена е Информација со предлог концепт за воведување на сеопфатно сексуално образование, согласно Националниот план за акција за родова еднаквост 2018-2020.
- Од учебната 2019/2020 година (септември 2019) во сите средни стручни училишта во прва година (за сите 52 квалификации), започнаа да се применуваат новите реформирани модуларни наставни програми, со ЕЦВЕТ кредити, базирани на резултати од учење (за стручните и за општо-образовните предмети). За таа цел донесени се 79 нови наставни програми за стручните предмети и 19 нови наставни програми за општо-образовните програми за прва година. Изгитвени и донесени се 209 наставни програми за стручните предмети и 16 нови наставни програми за општо-образовните програми за втора година, 414 наставни програми за стручните предмети и 25 нови наставни програми за општо-образовните програми за трета година и 389 програми за стручните и општообразовните предмети за четврта година за сите 52 квалификации.
- На 27 јуни 2019, објавен е Конкурс за издавање на учебници за I година средно стручно четиригодишно образование, општо-образовни предмети, и во тек е постапка за одобрување

- Набавена е опрема за средните стручни училишта (испорачана е целокупната опрема за училиштата од секторот- Земјоделство, рударство и ветеринарство, од секторот Градежништво и геодезија, од секторот Графичарство, од секторот Економија , право и трговија и од секторот Угостителство и туризам).
- Спроведен е трет повик за доделување на грантови за соработка меѓу средните стручни училишта и бизнис секторот
- Континуирано се спроведуваат активности во рамки на Проектот „Образование за вработување во Северна Македонија" и истиот, почнувајќи од оваа ќе се имплементира во следните 10 години, преку повеќе етапи од кои првата треба да заврши во 2022. Фокусот е насочен кон унапредување на неформалното и формалното стручно образование во технолошкиот, услужниот и ИТ секторот, а ќе бидат опфатени млади невработени и несоодветно вработени лица на возраст до 29 години, ученици од стручното образование и обука, со грижа за вклучувањето на жени, Роми, како и лица со попреченост. Во рамки на проектот формирана е Работна група која ќе работи на утврдување на нов модел на финансирање на средното стручно образование
- Спроведена е постапката за упис на учениците во средните училишта во Република Северна Македонија.
- На 18 април 2019 (пред започнување на уписите во средните стручни училишта), МОН започна кампања за промоција на средното стручно образование како вистински избор за младите.
- Продолжи со имплементацијa дуалното стручно образование во учебната 2019/2020, за образовниот профил „Техничар за индустриска мехатроника од електротехничка струка" во четири стручните училишта, за образовен профил „Техничар за производно машинство" во три стручни училишта и за образовниот профил „Електричар – електромонтер на електроенергетски мрежи" во две стручни училиште.
- Потпишан е Меморандум за разбирање и соработка помеѓу МОН, БРО, ЦССО и Здружение Џуниор ачивмент Македонија за имплементација на проектот на УСАИД „Поддршка на претприемничко образование во Европа и Евроазија".
- Изготвен е предлог Концепт за учење преку работа, од страна на ЦСОО во соработка со ЕТФ .
- Изготвени се анализи од страна на ЕТФ во соработка со секторот за средно образование за регионални VET училишата (две анализи). Првата анализа се фокусира на стручното образование и образованието за возрасни во трите региони (Полошки, Североисточен и Југозападен). Ги истражува запишувањето, капацитетите, профилите и можностите за развој. Втората анализа ја разгледува моменталната и идната побарувачка на вештини во трите региони, при што дава преглед на состојбата на економијата и пазарот на трудот. Врз основа на овие анализи изготвен е Концептот за регионални VET центи.
- Донесен е Закон за изменување и дополнување на Законот за стручно образование и обука („Службен весник на Република Северна Македонија" бр. 275/19 од 27.12.2019) со кој е даден законски основ за основање на регионалните центри и утврдени се трите регионални центри (во полошки, североисточен и југозападен регион).: Средното стручно општинско училиште „Киро Бурназ" – Куманово, Средното општинско стручно училиште „Моша Пијаде" - Тетово и Општинското угостителско-туристичко училиште „Ванчо Питошески" -, Охрид
- Донесена е Одлука за основање на Математичко-информатичка гимназија, која ќе започне со упис на ученици од 2020/2021 година.
- Донесен е Закон за изменување и дополнување на Законот за ученичкиот стандард (Службен весник на Република Македонија бр. 20/2019 од 30.01.2019). Со измените на Законот се дава основ, министерството да доделува дополнителни финансиски средства на ученичките домови. Врз основа на законите измени, донесени се одлуки за доделување на финансиски средства на сите ученички домови.
- Донесена е Програма за ученички стандард, „Службен весник на Република Македонија" бр. 5/2019

- Набавен е мебел во вредност од 50 милиони денари за сите ученички домови, и истиот е доставен до сите ученички домови.
- Бирото за развој на образованието, во соработка со Програмата за мировно образование при Првата детска амбасада во светот – „Меѓаши" организираше втора обука за воспитувачите од ученичките домови, на тема „Основен тренинг за мировно образование и градење мир". Обуката се одржа од 28 до 30. 03. 2019 г. Целта на обуката беше запознавање на воспитувачите со мировното образование и градењето на мирот, за да можат со учениците да спроведуваат воспитно-образовни активности на соодветните теми.
- Спроведени се Конкурсите за доделување на ученички стипендии (талентирани ученици, талентирани ученици спортисти, ученици од социјално ранливи категории, ученици деца без родители и родителска грижа, ученици со посебни потреби и ученици од туристичко-угостителска струка) за учебната 2019/2020 година
- На 28.10. 2019, објавен е Конкурс за доделување на стипендии во пет категории за ученици Роми запишани во прва, втора, трета и четврта година од јавните и приватните средни училишта во Република Северна Македонија за учебната 2019/2020 година
- Спроведен е Конкурсот за поддршка на млади при купување на музички инструменти (кој се однесува на средношколци од средните музички училишта)
- Спроведен е Јавниот повик за доделување на парична награда за освоено прво, второ или трето место на Меѓународен натпревар од областа на математиката и природните науки, на ученикот и на наставникот кој го подготвувал ученикот за натпреварот и Јавниот повик за доделување на парична награда за освоен златен, сребрен или бронзен медал на една од 13 меѓународни научни олимпијади (International Science Olympiad), на ученикот и на наставникот кој го подготвувал ученикот за олимпијадата.
- Министерството за образование и наука ја поддржа иницијативата на ЕТФ за новата алатка SELFIE за саморефлексија на училиштата во однос на користење на дигиталната технологија и истата се пилотираше во 8 средни училишта.
- Финансиски се поддржани 26 средни училишта за реализација на заеднички активности кои придонесуваат за развој и унапредување на мултикултурализмот, меѓуетничката интеграција и толеранција, за учебната 2018/2019 година. Објавен е јавниот повик за учебната 2019/2020 година.
- Континуирано се реализираат активности што произлегуваат од ЕУ Програмата Еразмус+
- Потпишан е Договор за учество во ЕУ Програмата Европски корпус на солидарност.

ПРОГРАМА 3: ВИСОКО ОБРАЗОВАНИЕ И СТУДЕНТСКИ СТАНДАРД

Во рамки на оваа Програма, реализирани се следниве активности:

- Во првата половина од годината, високо-образовните установи ги усогласија своите статути, со новиот Закон за високо образование.
- Донесени се два подзаконски акти, согласно новиот Закон за високото образование и истите се објавени во „Службен весник на Република Северна Македонија" бр.81/2019 од 22.04.2019 година и „Службен весник на Република Северна Македонија" бр.135/2019 од 02.07.2019 година.
- Во тек се постапки за формирање на Национален совет за високо-образование и научно-истражувачка дејност и Агеннција за квалитет на високото образование. На седницата на Собрание одржана на 25.12.2019 година, именуван е директор на Агенцијата за квалитет.

- Во јануари, 2019 година, меѓународниот консултант ангажиран за утврдување на нов модел за финансирање на високо-образовните установи го достави Извештајот со предлог модел за финансирање на високото образование. На 13.02.2019 година, се одржа работилница и меѓународниот консултант го презентираше предлог новиот модел за финансирање на високото образование пред ректорите и проректорите на државните универзитети. Во тек е усогласување на предлог моделот за финансирање со сите релевантни страни.
- Изготвен е Извештај за дизајн на софтвер за акредитираните високообразовни установи, кој беше споделен со сите високообразовни установи за да им се овозможи да достават коментири и сугестии. Изработена е и анализа за мигрирање на податоците и/или мануелно внесување на податоците од постојните информациски системи на восико-образовните установи во новиот софтвер. Тендерската спецификација за развој на софтверот е изготвена и објавен е јавен повик за доставување на понуди за развој на софтверот во дневните весници и на веб страната на МОН. Јавното отварање на доставените понуди ќе се одржи на 8 јануари 2020.
- Во тек е реализација на активности за подобрување на инфраструктурните услови во следните објекти:

- Изградба на студентски дом во комплексот на Универзитет Тетово во Тетово
- Во однос на изградбата на објект со подземни гаражи и партерно уредување за Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство при УКИМ во Скопје (ФИНКИ) и објект за Факулт за физичко образование спорт и здравје при УКИМ во Скопје (ФФОСЗ), на 169-та седница на Владата, одржана на 10.12.2019 усвоена е Информација за добивање одобрение за отпочнување на постапки за јавни набавки за склучување на повеќегодишни договори за продолжување со изградба на објектите

- На 19.12.2019 потпишан е Договор помеѓу МФ, МОН и KfW Банката за за унапредување на условите за сместување и престој во државните студентски домови, во вредност од 25 милиони евра за енергетски ефикасна обнова на седум постојни објекти во Скопје, Прилеп, Битола, Штип и Охрид. Проектот ќе започне да се имплементира во 2020 година, а согласно плановите и проекциите треба целосно да биде заокружен во 2024 година.
- Набавена е нова опрема за студентскиот дом Гоце Делчев (Блок В и Г)
- Во тек е санација на партер со инфраструктурна мрежа и пристапни патеки во комплекс на СД Гоце Делчев Скопје.
- Спроведен е тендер за изработка на техничка документација за санација/ замена на дотраени материјали на Зграда 1, Зграда 2 и Зграда 3 за СД "Стив Наумов", СД Скопје
- Донесена е Програма за студентски стандард за 2019 година, Службен весник на Република Македонија бр. 5/2019 година
- Донесен е нов Правилник за видот на студентските стипендии и начинот на доделување на студентските стипендии на студентите кои студираат во Република Северна Македонија (Службен весник бр. 168/2019 од 13.8.2019. Со Правилникот се утврдува и нов тип на стипендии за студенти кои се запишани во прва година на студиски програми на високообразовни установи за образование на наставен кадар во предучилишното воспитание, основното и средното образование.
- Објавен е Конкурс за доделување на студентски стипендии и Конкурс за доделување на стипендии на студенти Роми
- На 7 јуни, од страна на Националната агенција за европски образовни програми и мобилност и Агенцијата за млади и спорт, промовирана е „Европската младинска картичка".
- Спроведен е Конурсот за поддршка на млади при купување на музички инструменти (кој се однесува на студенти од музичките академии).

- Спроведен е Конкурс за доделување на стипендии на странски државјани кои се од интерес за Републиката (стипендии за студенти со македонско потекло од Балканскиот полуостров) за академската 2019/2020 година.
- Донесен е Закон за изменување и дополнување на Закон за студентскиот стандард. Со Законот за изменување и дополнување на Законот за студентскиот стандард , објавен во „Службен весник на Република Северна Македонија" бр.124/19 од 18.06.2019 година се врши изменување на составот на управниот одбор на студентски дом.

ПРОГРАМА 4: ВЛОЖУВАЊЕ ВО НАУКАТА, ИСТРАЖУВАЊЕТО И ИНОВАЦИИТЕ

Во рамки на оваа Програма, реализирани се следниве активности:

- Донесена е Програма за научно-истражувачката дејност за 2019 година
- Продолжија активностите за изготвување на Стратегија за паметна специјализација (Завршен е документот „Преглед на актуелните политики и инструменти за наука, технологија, иновации и економски развој, кластери и индустриска политика" кои се во тесна корелација и важност при изработка на Стратегијата за паметна специјализација).
- Продолжија активностите на Работната група за изготвување на предлог - Национален патоказ за истражувачка инфраструктура (National Research Infrastructure Roadmap)
- Потпишан е. Меморандумот за рамка за соработка за Меѓународен институт за одржливи технологии на Југоисточна Европа е потпишан од страна на Претседателите на Владите на состанокот во Познан, Полска, на 4 јули 2019, а во месец септември, отпочна развојната техничка фаза на проектот за изградба на SEEIIST – Меѓународниот институт за одржливи технологии за земјите од Југоисточна Европа.
- Во 2019 продолжи исплатата на носителите на научно-истражувачките проекти во рамки на билатералната соработка со Австрија (15) и НР Кина (13), а во месец декември одобрени се нови 30 билатерлани проекти со НРКина кои ќе се финансираат во периодот 2020-2021 година.
- Во тек е финализирање на Договорот за финансирање на билатерални научно-истражувачки проекти помеѓу Република Северна Македонија и Република Франција.
- Редовно се одржуваа инфо денови за промоција на Х2020. „Мари Кири програмата за мобилност", програмата КОСТ и отворените повици.
- Министерството за образование и наука изрази интерес за учество во European Social Survey (ESS ERIC), и номинираше претставник во Генералното заседание, и контакт лице за ESS ERIC (од Институтот за политичко-правни и социолошки истражувања). Барањето на МОН беше одобрено и Република Северна Македонија е поканета да учествува на 10-то заседание
- Донесен е нов Правилник за начинот на финансирањето на организација на научни собири и учество на домашни научни истражувачи на меѓународни научни собири и студиски престои во странство
- Спроведен е Конкурс за доделување стипендии за академски студии од втор и трет циклус во странство за академската 2019/2020 година
- Спроведен е Конкурс за доделување еднократни финансиски средства за објавен научно-истражувачки труд за 2018 година
- Спроведен е Јавен повик за надомест на средства платени за објавување на научни трудови
- Спроведен е Конкурс за доделување стипендии "Борис Трајковски" за студии од втор циклус на Извршната МБА програма на Универзитетот Шефилд за академската 2019/2020

- Спроведен е Конкурс за стипендии за студиски престој во земјите членки на CEEPUS Програмата
- на Министерството за образование и наука потпиша Договор со EBSCO Publishing , со кој се овозможува на високо-образовните и научните установи да имаат пристап до до базите на EBSCO Publishing за периодот 2019-2022 година,

2. ПРОГРАМИ НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

2.1 ПРОГРАМА: КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ

Потпрограми:

2.1.1 Зголемување на постигањата на учениците во основното образование
2.1.2 Недискриминација, почитување на различностите и инклузивно образование
2.1.3 Поддршка на наставниците и стручните соработници во основните училишта
2.1.4 Воспоставена организациона структура за подобро управување и раководење со основните училишта

2.2 ПРОГРАМА: КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ (ОПШТО И СРЕДНО СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ) И УЧЕНИЧКИ СТАНДАРД

Потпрограми:

2.2.1 Зголемување на постигањата на учениците во средното образование
2.2.2 Реформа на средното стручно образование
2.2.3 Ученички стандард

2.3 ПРОГРАМА: КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО ВИСОКО ОБРАЗОВАНИЕ И СТУДЕНТСКИ СТАНДАРД

Потпрограми:

2.3.1. Унапредување на системот на акредитација и евалуација на високото образование
2.3.2. Развивање на ефикасен систем на финансирање и управување на високото образование
2.3.3. Студентски стандард

2.4. ПРОГРАМА: ВЛОЖУВАЊЕ ВО НАУКАТА, ИСТРАЖУВАЊЕТО И ИНОВАЦИИТЕ

Потпрограми:

2.4.1 Ревизија на правната рамка за истражување и развој

2.4.2 Зголемување на националните средства за научно-истражувачка дејност

2.4.3 Зголемено учество на Република Северна Македонија во регионални иницијативи и меѓународни програми за наука и истражување

2.5. ПРОГРАМА: ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИ И ДОЖИВОТНО УЧЕЊЕ

Потпрограми:

2.5.1 Развој на неформалното образование на возрасните

2.5.2 Формално образование на возрасни

ПЛАН ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПРОГРАМИ

2.1 ПРОГРАМА: КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ

А: Оправданост и дизајн на Програмата 2.1:

Образложение: Програмата „Квалитетно и инклузивно основно образование" произлегува од Стратешкиот приоритет на Владата на Република Северна Македонија „Реформи во образованието и инвестирање во иновации и информатичка технологија" содржан во Одлуката за стратешки приоритети за 2020 година, односно приоритетните цели „ спроведување на реформи во образованието преку обезбедување на еднакво и квалитетно образование за сите и градење на концепт на доживотно учење" и „Воведување на концептот на еднаквост и недискриминација во сите области на општественото живеење, а особено во областа на образованието, здравството, социјалната заштита, работните односи и правосудството;"
НПАА 3.26 Образование, култура, млади 3.26.1 Образование
Стратешките приоритети и цели: • Спроведување на реформи во образованието преку обезбедување на еднакво и квалитетно образование за сите и градење на концепт на

доживотно учење

- Почитување на концептот на еднаквост и недискриминација во образовниот систем

Цел на Програмата:

- Подобрување на содржината, условите за учење и квалитетот во остварувањето на основното образование
- Зголемување на опфатот на учениците и подобрување на инклузивноста и интеретничката интеграција во основното образование
- Подобрување на капацитетите на човечките ресурси во основните училишта
- Зголемување на ефективноста на организирањето и управувањето со основното образование

Показатели за успех на Програмата:

- Резултатите од учење од секој циклус на основното образование се јасно дефинирани и значајни за реалната ситуација и потребите на учениците согласно нивната возраст и карактеристики
- Наставните планови и програми за сите одделенија се насочени кон постигнувањата на резултатите од учење коишто се определени со Националниот стандард
- Учениците во основното образование имаат квалитетни и актуелни учебници како избор на применливи знаења коишто промовираат човекови права, почитување на различностите и демократските вредности
- Училиштата се инклузивна средина за учениците со различни видови посебни образовни потреби на кои им овозможуваат целосна и различна поддршка на учениците согласно нивните потреби
- Подобрена е интеракцијата помеѓу учениците кои ја следат наставата на различен јазик
- Обезбедени се учебници за наставата што се одвива на помалку застапените наставни јазици и наставата по предметите коишто обезбедуваат учење за јазикот и културата на заедниците кои ја следат наставата на јазик различен од мајчиниот
- Обезбедени се услови, децата сместени во воспитно-поправните домови, да го продолжат (завршат) основното образование
- Училишните обврзници што се надвор од училиштата се идентификувани, вклучени и следени до завршување на задолжителното образование
- Подобрени се постигнувањата на учениците по математика и природни науки
- Училиштето е безбедна средина за учење од сите аспекти, како за наставниците така и за учениците (објекти за држење настава, помошни објекти, опрема за вежбање и материјали, асистивни технологии за учениците со посебни образовни потреби, стандарди за храна)
- Учениците се добро информирани пред да донесат одлука за продолжување на образованието по завршувањето на основното образование
- Зголемена е демократската партиципација на учениците во училиштата
- Повратните информации од сите евалуации на постигнувањата на учениците овозможуваат да се носат одлуки, за образовните политики, засновани на докази
- Подобрен е квалитетот на идните наставници

- Наставниците и стручните соработници приправници ја добиваат поддршката којашто е неопходна за нивната секојдневна работа и се стекнале со компетенциите предвидени со професионалните и националните стандарди - Наставниците се мотивирани да постигнат подобри резултати на работното место - Директорите на основните училишта ги исполнуваат минималните барања за професионални компетенции, со што се осигурува подобра средина за учење и култура, управување и раководење.	
Програмата е: ✕ **хоризонтална** ☐ вертикална	
Потпрограми (компоненти) на Програмата: Квалитетно и инклузивно основно образование	
Потпрограма 2.1.1: Зголемување на постигањата на учениците во основното образование	**Показател за успешност:** - Резултатите од учење од секој циклус на основното образование се јасно дефинирани и значајни за реалната ситуација и потребите на учениците согласно нивната возраст и карактеристики - Наставните планови и програми за сите одделенија се насочени кон постигнувањата на резултатите од учење коишто се определени со Националниот стандард - Учениците во основното образование имаат квалитетни и актуелни учебници како избор на применливи знаења коишто промовираат човекови права, почитување на различностите и демократските вредности - Подобрени се постигнувањата на учениците по математика и природни науки - Училиштето е безбедна средина за учење од сите аспекти, како за наставниците така и за учениците (објекти за држење настава, помошни објекти, опрема за вежбање и материјали, асистивни технологии за учениците со посебни образовни потреби, стандарди за храна) - Учениците се добро информирани пред да донесат одлука за продолжување на образованието по завршувањето на основното образование - Зголемена е демократската партиципација на учениците во училиштата - Повратните информации од сите евалуации на постигнувањата на учениците овозможуваат да се носат одлуки, за образовните политики, засновани на докази
Потпрограма 2.1.2: Недискриминација, почитување на различностите и инклузивно образование	**Показател за успешност:** - Училиштата се инклузивна средина за учениците со различни видови посебни образовни потреби на кои им овозможуваат целосна и различна поддршка на учениците согласно нивните потреби - Формирани се инклузивни тимови во училиштата - Спроведен е Конкурсот за доделување на финансиски средства за активности кои придонесуваат за интеракцијата помеѓу учениците кои ја следат наставата на различен јазик

	- Обезбедени се учебници за наставата што се одвива на помалку застапените наставни јазици и наставата по предметите коишто обезбедуваат учење за јазикот и културата на заедниците кои ја следат наставата на јазик различен од мајчиниот - Обезбедени се услови, децата сместени во воспитно-поправните домови, да го продолжат (завршат) основното образование - Училишните обврзници што се надвор од училиштата се идентификувани, вклучени и следени до завршување на задолжителното образование
Потпрограма 2.1.3: Поддршка на наставниците и стручните соработници во основните училишта	**Показател за успешност:** - Реализирани се континуирани обуки за наставниците и стручните соработници, согласно законските прописи - Наставниците и стручните соработници приправници ја добиваат поддршката која што е неопходна за нивната секојдневна работа и се стекнале со компетенциите предвидени со професионалните и националните стандарди - Отопочнати се активности за имплементација на системот за кариерен развој
Потпрограма 2.1.4: Воспоставена организациона структура за подобро управување и раководење со основните училишта	**Показател за успешност:** - Директорите на основните училишта ги исполнуваат минималните барања за професионални компетенции, со што се осигурува подобра средина за учење и култура, управување и раководење.

Б: План за спроведување на Програмата: Квалитетно и инклузивно основно образование

Потпрограма 2.1.1: Зголемување на постигањата на учениците во основното образование										
Активност	**Одговорни**	**Консултирани**	**Временска рамка**		**Потребни ресурси**					
			Почеток (месец/година)	**Крај** (месец/година)	**човечки**			**финансиски МКД**		
					2020	2021	2022	2020	2021	2022
2.1.1.1. Донесување на сите подзаконски акти	Министерство за образование и	БРО, ДПИ, ДИЦ синдикат на	Активноста е отпочната	12/2020	Вработени во МОН,	/	/	Нема фискални	/	/

согласно новиот Закон за основно образование	наука	наставници, наставен и ненаставен кадар во училиштата, ученици, стручната јавност, универзитетски професори, граѓански сектор, општини, НКТ за имплементација на Конвенцијата на ООН за правата на лицата со попреченост, МТСП, Сојуз на специјални едукатори и рехабилитатори...			БРО, ДИЦ, ДПИ			импликации		
2.1.1.2. Донесување на националните стандарди за учениците во основното образование, базирани на компетенции кои учениците треба да ги стекнат и усвојат на крајот на основното образование.	Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието	ДПИ, ДИЦ синдикат на наставници, наставен и ненаставен кадар во училиштата, ученици, стручната јавност, универзитетски професори, граѓански сектор, општини, НКТ за имплементација на Конвенцијата на ООН за правата на лицата со попреченост, Сојуз на специјални едукатори и рехабилитатори...	Активноста е отпочната	6/2020	Вработени во МОН, БРО	/	/	Нема фискални импликации	/	/
2.1.1.3 Усогласување на наставните планови и програми со со Националните стандарди за учениците во основно образование и обука за наставниците за новите	Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието	ДПИ, ДИЦ синдикат на наставници, наставен и ненаставен кадар во училиштата, стручната јавност, универзитетски професори, граѓански сектор, општини, НКТ за имплементација на	6/2020	12/2022	Вработени во БРО, комисии	Вработени во БРО, комисии	Вработени во БРО, комисии	Буџет на БРО	Буџет на БРО	Буџет на БРО

наставни програми		Конвенцијата на ООН за правата на лицата со попреченост, Сојуз на специјални едукатори и рехабилитатори...								
2.1.1.4. Намалување на бројот на ученици по паралелка од 20 до 30 ученици, и намалување на бројот на ученици во комбинирана паралелка	Министерство за образование и наука, основни училишта, единици на локална самоуправа	Државен просветен инспекторат, Биро за развој на образованието	1/2020	9/2022	Вработување на нови наставници	Вработување на нови наставници	Вработување на нови наставници	50.688.000	21.120.000	4.224.000
2.1.1.5 Утврдување на Концепција за воннаставни активности	Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието	ДПИ, Дсиндикат на наставници, наставен и ненаставен кадар во училиштата, стручната јавност, универзитетски професори, граѓански сектор, општини, НКТ за имплементација на Конвенцијата на ООН за правата на лицата со попреченост, Сојуз на специјални едукатори и рехабилитатори...	Активноста е отпочната	8/2020	Вработени во БРО	/	/	Буџет на БРО	/	/
2.1.1.6 Професионална ориентација на учениците од осмо и деветто одделение, врз основа на Програма утврдена од министерот, на предлог на БРО	Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието	Комора на психолози, стручна јавност, универзитетски професори...	1/2020	12/2022	Наставници и стручни соработници од основните училишта	Наставници и стручни соработници од основните училишта	Наставници и стручни соработници од основните училишта	Буџетска програма 2, Потпрограма 20 и Програма А, Потпрограма А2	Буџетска програма 2, Потпрограма 20 и Програма А, Потпрограма А2	Буџетска програма 2, Потпрограма 20 и Програма А, Потпрограма А2
2.1.1.7 Вклучување на наставници по физичко и	Министерство за образование и	Биро за развој на образованието,	9/2020 (за второ	12/2022	Вработување на нови наставници	Вработување на нови	Вработување на нови наставниц	94.617.600	94.617.600	94.617.600

здравствено образование за изведување на наставата по физичко и здравствено образование од прво до петто одделение (сукцесивно)	наука, единиците на локалната самоуправа, училишта	Државен просветен инспекторат, Факултети за образование на наставници по физичко и здравствено образование	одделение) 9/2021 (за трето одделение)			наставници	и			
2.1.1.8 Ученичко организирање и учество (ученички парламент и ученички правобранител)	Министерство за образование и наука, единиците на локалната самоуправа, училишта	Биро за развој на образованието, Државен просветен инспекторат, наставен и ненаставен кадар во училиштата, ученици...	1/2020	12/2022						
2.1.1.9. Инвестирање во инфраструктура во основните училишта (реконструкција на основни училишта, изградба на нови основни училишта, изградба на училишни спортски сали)	Министерство за образование и наука, единиците на локалната самоуправа, училишта	Влада на Република Северна Македонија, Министерство за финансии	1/2020	12/2022	Вработени во МОН и ЕЛС	Вработени во МОН и ЕЛС	Вработени во МОН и ЕЛС	Буџетска програма Т, Потпрограми ТА , ТБ и ТВ	Буџетска програма Т, Потпрограми ТА , ТБ и ТВ	Буџетска програма Т, Потпрограми ТА , ТБ и ТВ
2.1.1.10 Донесување на Концепција за државно тестирање	Министерство за образование и наука, Државен испитен центар	БРО, ДПИ, синдикат на наставници, наставен и ненаставен кадар во училиштата, ученици, стручната јавност, универзитетски професори, граѓански сектор, ЕЛС, НКТ за имплементација на Конвенцијата на ООН за правата на лицата со	1/2020	08/2020	Вработени во ДИЦ	/	/	Буџет на ДИЦ	/	/

		попреченост, МТСП, Сојуз на специјални едукатори и рехабилитатори...								
2.1.1.11. Учество во меѓународни тестирања (TIMSS, PIRLS)	Државен испитен центар	МОН, БРО	1/2020	12/2022	Вработени во ДИЦ	Вработени во ДИЦ	Вработени во ДИЦ	Буџет на ДИЦ	Буџет на ДИЦ	Буџет на ДИЦ
2.1.1.12 Унапредување на квалитетот на учебниците согласно измените и дополнувањата на Законот за учебници за основно и средно образование	Министерство за образование и наука, Педагошка служба, Национална комисија за учебници	Наставници, стручна јавност, Бирото за развој на образованието	1/2020	12/2022	Вработени во МОН и Педагошка служба	Вработени во МОН и Педагошка служба	Вработени во МОН и Педагошка служба	Буџетска програма 2, Потпрограма 21	Буџетска програма 2, Потпрограма 21	Буџетска програма 2, Потпрограма 21
Вкупно активности во 2020 година: 12										
Вкупно активности во 2021 година: 8										
Вкупно активности во 2022 година: 8										
Вкупно за потпрограма 2.1.1 : 28										

Потпрограма 2.1.2: Недискриминација, почитување на различностите и инклузивно образование										
Активност	**Одговорни**	**Консултирани**	**Временска рамка**		**Потребни ресурси**					
			Почеток (месец/година)	**Крај (месец/година)**	**човечки**			**финансиски МКД**		
					2020	2021	2022	2020	2021	2022

2.1.2.1 Донесување на Концепција за инклузивно образование	Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието	ДПИ, синдикат на наставници, наставен и ненаставен кадар во училиштата, ученици, стручната јавност, универзитетски професори, граѓански сектор, меѓународни организации, ЕЛС, НКТ за имплементација на Конвенцијата на ООН за правата на лицата со попреченост, МТСП, Сојуз на специјални едукатори и рехабилитатори...	Активноста е отпочната	03/2020	Вработени во БРО	/	/	/	/	/
2.1.2.2. Трансформација на посебните училишта во основни училишта со ресурсен центар	Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието, училишта	ДПИ, синдикат на наставници, наставен и ненаставен кадар во училиштата, ученици, стручната јавност, универзитетски професори, граѓански сектор, меѓународни организации, НКТ за имплементација на Конвенцијата на ООН за правата на лицата со попреченост, МТСП, Сојуз на специјални едукатори и рехабилитатори...	1/2020	9/2020	Вработени во МОН, БРО, основни училишта	/	/	Буџетска програма 2, Потпрограм а 20	/	/
2.1.2.3. Трансформација на постојните посебни	Министерство за образование и	ДПИ, синдикат на наставници, наставен и ненаставен кадар во	1/2020	9/2020	Вработени во МОН, БРО, основни	/	/	Буџетска Програма А, Потпрограм а А2	/	/

паралелки при основните училишта во Центри за поддршка на учењето на учениците со попреченост	наука, Биро за развој на образованието, единици на локална самоуправа, училишта	училиштата, ученици, стручната јавност, универзитетски професори, граѓански сектор, меѓународни организации, НКТ за имплементација на Конвенцијата на ООН за правата на лицата со попреченост, МТСП, Сојуз на специјални едукатори и рехабилитатори...			училишта					
2.1.2.4 Обезбедување на сеопфатен систем за поддршка за инклузивно образование на учениците со попреченост (образовни и лични асистенти, формирање на училишетн инклузивен тим, инклузивен тим за секој ученик, развивање на, ИОП/модифицирана програма, асистивна технологија...)	Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието единици на локална самоуправа	ДПИ, синдикат на наставници, наставен и ненаставен кадар во училиштата, ученици, стручната јавност, универзитетски професори, граѓански сектор, меѓународни организации, НКТ за имплементација на Конвенцијата на ООН за правата на лицата со попреченост, МТСП, Сојуз на специјални едукатори и рехабилитатори...	Активноста е отпочната	12/2022	училишта	училишта	училишта	174.960.000	174.960.000	174.960.000
2.1.2.5. Пристап до образование на деца кои не биле вклучени во настава (ученици со надмината возрасна граница, ученици од	Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието, Управата, единици	Родители, граѓански и меѓународни организации	1/2020	12/2022	Вработени во МОН, БРО и УРУОЈПЗ	Вработени во МОН, БРО и УРУОЈПЗ	Вработени во МОН, БРО и УРУОЈПЗ	Буџетска програма 2, Потпрограм а 20, Програма А, Потпрограм а А2 и Програма 11	Буџетска програма 2, Потпрогра ма 20, Програма А, Потпрогра ма А2 и Програма	Буџетска програма 2, Потпрогра ма 20, Програма А, Потпрогра ма А2 и Програма 11

маргинализирани средини, ученици Роми..) и намалување на осипувањето	на локалната самоуправа, училишта								11	
2.1.2.6 Остварување на основно образование и во здравствени установи, казнено-поправни и воспитно-поправни установи, и во домашни услови	Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието, единици на локалната самоуправа, училишта	МТСП, МЗ, МП, Управата за извршување	9/2020	12/2022	Вработени во МОН, БРО, училишта	Вработени во МОН, БРО, училишта	Вработени во МОН, БРО, училишта			
2.1.2.7. Формирање на Тим за училишна интеграција, во рамки на секое основно училиште, планирање и организирање активности кои придонесуваат кон почитување на мултикултурализмот и за развој на интеркултурниот дијалот/интеракција и унапредување на меѓуетничката интеграција.	единици на локалната самоуправа, училишта	МОН, БРО, граѓански и меѓународни организации	1/2020	12/2022	училишта	училишта	училишта	Буџетска програма 2, Потпрограма 20, Програма А, Потпрограма А2 и програма 13	Буџетска програма 2, Потпрограма 20, Програма А, Потпрограма А2 и Програма 13	Буџетска програма 2, Потпрограма 20, Програма А, Потпрограма А2 и Програма 13
2.1.2.8 Реализација на изборен предмет јазик и култура на Ромите, Бошњаците, Србите, Турците и Власите	Министерство за образование и наука - Управа за развој и унапредување на образованието на	општини, наставници, Биро за развој на образованието	9/2019	9/2021	Вработени во МОН и УРУОЈПЗ	Вработени во МОН и УРУОЈПЗ	Вработени во МОН и УРУОЈПЗ	Буџетска програма 2, Потпрограма 20 и Програма 11	Буџетска програма 2, Потпрограма 20 и Програма 11	Буџетска програма 2, Потпрограма 20 и Програма 11

	јазиците на припадниците на заедниците									
2.1.2.9 Анализа на содржините на наставните програми и учебниците во основно образование од аспект на унапредување на еднаквите можности на жените и мажите, согласно Правилникот за начинот на вршењето на анализата на содржините на наставните планови, програми и учебниците од аспект на унапредување на еднаквите можности на жените и мажите („Службен весник на Република Македонија" бр.125/2015)	Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието, Педагошка служба и Центар за стручно образование и обука	стручна јавност, МТСП	3/2019	3/2021	Вработени во МОН, БРО, ЦСОО и Педагошка служба	Вработени во МОН, БРО, ЦСОО и Педагошка служба	Вработени во МОН, БРО, ЦСОО и Педагошка служба	Нема фискални импликации	Нема фискални импликации	Нема фискални импликации
2.1.2.10 Донесување на Концепција за откривање и работа со талентирани и надарени ученици, наградување на најдобрите ученици и нивните наставници и покривање на трошоци за учество на меѓународни натпревари	Биро за развој на образованието, Министерство за образование и наука	Стручната јавност, наставници и стручни соработници, здруженија на наставници, универзитетски професори..	1/2020	12/2022	Вработени во БРО, МОН	Вработени во БРО, МОН	Вработени во БРО, МОН	Буџетска програма 2, Потпрограми 20 и 46	Буџетска програма 2, Потпрограми 20 и 46	Буџетска програма 2, Потпрограми 20 и 46
Вкупно активности во 2020 година: 10										

Вкупно активности во 2021 година: 7						
Вкупно активности во 2022 година: 5						
Вкупно за потпрограма 2.1.2: 22						

Потпрограма 2.1.3: Поддршка на наставниците и стручните соработници во основните училишта											
Активност	**Одговорни**	**Консултирани**	**Временска рамка**		**Потребни ресурси**						
			Почеток (месец/година)	**Крај** (месец/година)	**човечки**			**финансиски МКД**			
					2020	2021	2022	2020	2021	2022
2.1.3.1 Донесување на подзаконските акти согласно Законот за наставници и стручни соработници во основното и средното образование	Министерство за образование и наука, Биро за развој на образование	ДПИ, наставнички факултети, синдикат за образование, Заедница на единиците на локалната самоуправа	Активноста е отпочната	3/2020	Вработени во МОН и БРО	Вработени во МОН и БРО	Вработени во МОН и БРО	/	/	/
2.1.3.2 Континуиран професионален развој на наставниците и стручните соработници во основното образование согласно Законот за наставници и стручни соработници во основното и средното образование	Биро за развој на образование	Министерство за образование и наука, училишта	1/2020	12/2022	Советници од БРО / акредитирани понудувачи на обуки	Советници од БРО/ / акредитирани понудувачи на обуки	Советници од БРО/ / акредитирани понудувачи на обуки	30.000.000	30.000.000	30.000.000
2.1.3.3 Ревидирање и унифицирање на студиските програми на	Министерство за образование и наука, високо-образовните	Агенција за квалитет - Одбор за акредитација на високо-образовните установи, Биро за	1/2020	12/2022	Вработени во МОН и високо-образовните	Вработени во МОН и високо-образовните	Вработени во МОН и високо-образовните	ИПА 2	ИПА 2	ИПА 2

Педагошките факултети, ревидирање на студиските програми на Факултетите со наставни насоки, ревидирање на моделот за полагање на докфалификација (ППМ)	установи	развој на образованието			установи	установи	установи			
2.1.3.4 Формирање на стручни активи на наставници за меѓусебна поддршка и соработка, споделување на знаењата и педагошките практики и преземање на иницијативи за подобрување на квалитетот на воспитно образовната работа на училиштето.	Основни училишта	Биро за развој на образованието	1/2020	12/2022	Наставници во основни училишта	Наставници во основни училишта	Наставници во основни училишта	/	/	/
2.1.3.5 Формирање на тимови за професионален развој во основните училишта	Основни училишта	Биро за развој на образованието	1/2020	12/2022	основни училишта	основни училишта	основни училишта	/	/	/
2.1.3.6 Следење и вреднувањето на работата на наставниците во училиштето од страна на директорот, и од страна на Бирото.	Основни училишта, Биро за развој на образованието	Синдикат за образование	9/2020	12/2022	Советници од БРО (нови вработувања)	Советници од БРО (нови вработувања)	Советници од БРО (нови вработувања)	27.000.000	27.000.000	27.000.000
2.1.3.7 Имплементација на моделот за кариерен развој на наставници и стручни соработници	Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието	ДПИ, наставнички факултети, синдикат за образование, Заедница на единиците на	1/2020	12/2022	Комисии формирани од министер	Комисии формирани од министер	Комисии формирани од министер	/	17.388.000	17.388.000

(ментори и советници)		локалната самоуправа								
Вкупно активности во 2020 година: 7										
Вкупно активности во 2021 година: 6										
Вкупно активности во 2022 година: 6										
Вкупно за потпрограма 2.1.3: 19										

Потпрограма 2.1.4: Воспоставена организациона структура за подобро управување и раководење со основните училишта										
Активност	**Одговорни**	**Консултирани**	**Временска рамка**		**Потребни ресурси**					
			Почеток (месец/година)	**Крај** (месец/година)	**човечки**			**финансиски МКД**		
					2019	2020	2021	2019	2020	2021
2.1.4.1 Утврдување на професионални компетенции за директор, од страна на министерот, на предлог на БРО и ДИЦ	Министерство за образование и наука, Биро за развој на образование и Државен испитен центар	ДПИ, синдикат на наставници, стручната јавност, универзитетски професори, единици на локалната самоуправа	1/2020	9/2020	Советници од БРО	Советници од БРО	Советници од БРО	Обезбедени финансиски средства во Буџетот на БРО	Обезбедени финансиски средства во Буџетот на БРО	Обезбедени финансиски средства во Буџетот на БРО
2.1.4.2 Континуирано професионално усовршување на директорите согласно Закон за обука и испит за директор на основно училиште, средно училиште, ученички дом и	Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието	Државен испитен центар	9/2020	12/2022	Вработени во БРО	Вработени во БРО	Вработени во БРО	Буџет на БРО	Буџет на БРО	Буџет на БРО

отворен граѓански универзитет за доживотно учење, Закон за БРО										
Вкупно активности во 2020 година: 2										
Вкупно активности во 2022 година:1										
Вкупно активности во 2022 година: 1										
Вкупно за потпрограма 2.1.4. 4										

2.2 ПРОГРАМА: КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ (ОПШТО И СРЕДНО СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ) И УЧЕНИЧКИ СТАНДАРД

А: Оправданост и дизајн на Програмата 2.2:

Образложение: Програмата „Средно образование (општо и средно стручно образование) и ученички стандард" произлегува од Стратешкиот приоритет на Владата на Република Северна Македонија „Реформи во образованието и инвестирање во иновации и информатичка технологија" содржан во Одлуката за стратешки приоритети за 2020 година, односно приоритетните цели „Спроведување на реформи во образованието преку обезбедување на еднакво и квалитетно образование за сите и градење на концепт на доживотно учење", и „Воведување на концептот на еднаквост и недискриминација во сите области на општественото живеење, а особено во областа на образованието, здравството, социјалната заштита, работните односи и правосудството"
НПАА 3.26 Образование, култура, млади 3.26.1 Образование
Стратешките приоритети и цели: • Спроведување на реформи во образованието преку обезбедување на еднакво и квалитетно образование за сите и градење на концепт на

доживотно учење

- Почитување на концептот на еднаквост и недискриминација во образовниот систем

Цел на програмата:

- Подобрување на содржината, условите за учење и квалитетот во остварувањето на средното образование
- Зголемување на опфатот на учениците и подобрување на инклузивноста и меѓуетничката интеграција во средното образование
- Подобрување на капацитетите на човечките ресурси во средните училишта и ученичките домови
- Усогласување на стручното образование и обука со потребите на пазарот на трудот
- Зголемување на опфатот во стручното образование и обука

Показатели за успешност на Програмата:

- Резултатите од учење од средното образование се јасно дефинирани и значајни за реалната ситуација и потребите на учениците согласно нивната возраст и карактеристики и приоритетите за општествен развој на Република Северна Македонија
- Сите наставни планови и програми се насочени кон тоа да ги постигнат резултатите од учење, со цел стекнување знаење, вештини и компетенции коишто се определени со Националниот стандард и да обезбедат континуитет со основното образование
- Учениците од средното образование имаат квалитетни и актуелни учебници како извор на модерно и релевантно знаење и како алатка за промовирање на човековите права, почитување на различностите и демократските вредности
- Подобрена е интеракцијата помеѓу учениците кои ја следат наставата на различен јазик
- Средното образование придонесува кон познавање на човековите права, почитување на различностите и практикување на демократските вредности кај учениците
- Зголемена е демократската партиципација на учениците во училиштата
- Повратните информации од сите оценувања на успехот на учениците овозможуваат да се носат одлуки за политиките врз основа на докази
- Обезбедени се валидни емпириски податоци за оспособеноста на учениците на возраст од 15 години (споредени со меѓународни перспективи) за влез во животот и продолжување на образованието или вклучување на пазарот на трудот
- Воспоставени се подобри услови за учење коишто овозможуваат да се посвети повеќе внимание на секој ученик
- Системот на СОО брзо се приспособува на променливите потреби од вештини на пазарот на трудот (донесени се модуларни наставни програми базирани на компетенции за сите општо-образовни и стручни предмети во рамки на формалното стручно образование и обука)
- Компетенциите на учениците кои завршуваат СОО се во согласност со барањата на работодавачите и се компатибилни со насоките утврдени во ЕКАВЕТ (број на наставни програми донесени во соработка со бизнис заедницата и изразени со ЕКАВЕТ)
- Набавена е потребна опрема во средните стручни за сите квалификации опфатени во еден сектор
- Отворени се три регионални центри за средно стручно образование

- Информациите од следењето на учениците кои го завршиле своето образование за нивното идно образование или вработување (напредување во кариерата), овозможуваат да се носат одлуки за образовни политики коишто се засновани на докази (оперативна Опсерваторија на вештини) - Во системот за СОО се запишуваат поголем број ученици - Обезбедени се услови за вклучување на учениците од воспитно - поправните домови во стручното образование и обука - Постсредното образование е реформирано во согласност со Македонската рамка за квалификации (МРК) - Доделени стипендии за ученици - Број на реконструирани ученички домови - Број на обучен воспитен кадар во ученичките домови	
Програмата е : **x хоризонтална** □ вертикална	
Потпрограми (компоненти) на Програмата 2.2: Квалитетно и инклузивно средно образование (општо и средно стручно образование) и ученички стандард	
Потпрограма 2.2.1: Зголемување на постигањата на учениците во средното образование	**Показател за успешност:** - Резултатите од учење од средното образование се јасно дефинирани и значајни за реалната ситуација и потребите на учениците согласно нивната возраст и карактеристики и приоритетите за општествен развој на Република Северна Македонија - Средното образование придонесува кон познавање на човековите права, почитување на различностите и практикување на демократските вредности кај учениците - Подобрена е интеракцијата помеѓу учениците кои ја следат наставата на различен јазик - Сите наставни планови и програми се насочени кон тоа да ги постигнат резултатите од учење коишто се определени со Националниот стандард и да обезбедат континуитет со основното образование - Учениците од средното образование имаат квалитетни и актуелни учебници како извор на модерно и релевантно знаење и како алатка за промовирање на човековите права, почитување на различностите и демократските вредности - Зголемена е демократската партиципација на учениците во училиштата - Повратните информации од сите оценувања на успехот на учениците овозможуваат да се носат одлуки за политиките врз основа на докази - Обезбедени се валидни емпириски податоци за оспособеноста на учениците на

	возраст од 15 години (споредени со меѓународни перспективи) за влез во животот и продолжување на образованието или вклучување на пазарот на трудот - Воспоставени се подобри услови за учење коишто овозможуваат да се посвети повеќе внимание на секој ученик
Потпрограма 2.2.2: Реформа на средното стручно образование	**Показател за успешност:** - Системот на СОО брзо се приспособува на променливите потреби од вештини на пазарот на трудот (донесени се модуларни наставни програми базирани на компетенции за сите општо-образовни и стручни предмети во рамки на формалното стручно образование и обука) - Компетенциите на учениците кои завршуваат СОО се во согласност со барањата на работодавачите и се компатибилни со насоките утврдени во ЕКАВЕТ (број на наставни програми донесени во соработка со бизнис заедницата и изразени со ЕКАВЕТ) - Набавена е потребна опрема во средните стручни за сите квалификации опфатени во еден сектор - Отворени се три регионални центри за средно стручно образование - Информациите од следењето на учениците кои го завршиле своето образование за нивното идно образование или вработување (напредување во кариерата), овозможуваат да се носат одлуки за образовни политики коишто се засновани на докази (оперативна Опсерваторија на вештини) - Во системот за СОО се запишуваат поголем број ученици кои подобро напредуваат во учењето - Генерално е подобрена привлечноста и почитувањето на стручните дејности и на СОО - Обезбедени се услови за вклучување на учениците од воспитно - поправните домови во стручното образование и обука - Постсредното образование е реформирано во согласност со Македонската рамка за квалификации (МРК)
Потпрограма 2.2.3: Ученички стандард	**Показател за успешност:** - Доделени стипендии за ученици - Број на реконструирани ученички домови

	- Број на обучен воспитен кадар во ученичките домови

Б: План за спроведување на Програмата: Квалитетно и инклузивно средно образование (општо и средно стручно образование) и ученички стандард

Потпрограма 2.2.1: Зголемување на постигањата на учениците во средното образование										
Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	човечки			финансиски МКД		
					2020	2021	2022	2020	2021	2022
2.2.1.1 Донесување/ имплементација на нов Закон за средно образование	Министерство за образование и наука	Биро за развој на образованието, синдикат на наставници, наставен и ненаставен кадар во училиштата, стручната јавност, универзитетски професори, граѓански сектор, општини, стопански комори	1/2020	9/2020	Работна група за изготвување на Закон за средно образование	/	/	Нема фискални импликации	/	/
2.2.1.2. Инвестирање во инфраструктура во средните училишта (реконструкција на средни училишта, изградба на	Министерство за образование и наука, единиците на локалната самоуправа,	Влада на Република Северна Македонија, Министерство за финансии	1/2020	12/2022	Вработени во МОН и ЕЛС	Вработени во МОН и ЕЛС	Вработени во МОН и ЕЛС	Буџетска програма Т, Потпрограми ТГ , ТД и ТЕ	Буџетска програма Т, Потпрограми ТГ , ТД и ТЕ	Буџетска програма Т, Потпрограми ТГ , ТД и ТЕ

нови средни училишта, изградба на училишни спортски сали)	училишта									
2.2.1.3. Инвестирање во техничките услови (набавка на интерактивни табли и компјутери), лаборатории за средните училишта	Министерство за образование и наука	средни училишта	1/2020	12/2022	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Буџетска програма 3, Потпрограма 31	Буџетска програма 3, Потпрограма 31	Буџетска програма 3, Потпрограма 31
2.2.1.4. Учество во меѓународни тестирања (PISA)	Државен испитен центар	МОН, БРО	1/2020	12/2022	Вработени во ДИЦ	Вработени во ДИЦ	Вработени во ДИЦ	Буџет на ДИЦ	Буџет на ДИЦ	Буџет на ДИЦ
2.2.1.5. Наградување на најдобрите ученици и нивните наставници и покривање на трошоци за учество на меѓународни натпревари	Министерство за образование и наука	Министерство за финансии, здруженија на наставници	9/2020	12/2022	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Буџетска програма 3, Потпрограми 30 и 46	Буџетска програма 3, Потпрограми 30 и 46	Буџетска програма 3, Потпрограми 30 и 46
2.2.1.6. Инклузија на ученици со посебни образовни потреби, формирање на инклузивни тимови во училиштата, подготовка на индивидуални наставни планови, модифицирани наставни програми	Биро за развој на образованието, Министерство за образование и наука, единици на локална самоуправа, училишта	ДПИ, синдикат на наставници, наставен и ненаставен кадар во училиштата, ученици, стручната јавност, универзитетски професори, граѓански сектор, меѓународни организации, НКТ за имплементација на Конвенцијата на ООН за правата на лицата со попреченост, МТСП, Сојуз на специјални	1/2020	12/2022	училишта	училишта	училишта	Буџетска програма 3, Потпрограма 30 и Програма А, Потпрограма А2	Буџетска програма 3, Потпрограма 30 и Програма А, Потпрограма А2	Буџетска програма 3, Потпрограма 30 и Програма А, Потпрограма А2

		едукатори и рехабилитатори...								
2.2.1.7. Формирање на Тим за училишна интеграција, во рамки на секое основно училиште, планирање и организирање активности кои придонесуваат кон почитување на мултикултурализмот и за развој на интеркултурниот дијалот/интеракција и унапредување на меѓуетничката интеграција.	единици на локалната самоуправа, училишта	МОН, БРО, граѓански и меѓународни организации	1/2020	12/2022	училишта	училишта	училишта	Буџетска програма 3, Потпрограма 30, Програма А, Потпрограма А2 и програма 13	Буџетска програма 3, Потпрограма 30, Програма А, Потпрограма А2 и Програма 13	Буџетска програма 3, Потпрограма 30, Програма А, Потпрограма А2 и Програма 13
2.2.1.8. Пристап до образование на деца кои не биле вклучени во настава (ученици од маргинализирани средини, ученици Роми..) и намалување на осипувањето	Министерство за образование и наука, Управата за развој и унапредување на образованието на јазиците на припадниците на заедниците, Биро за развој на образованието	Единици на локална самоуправа, училишта, родители	1/2020	12/2022	Вработени во МОН, БРО и УРУОЈПЗ	Вработени во МОН, БРО и УРУОЈПЗ	Вработени во МОН, БРО и УРУОЈПЗ	Буџетска програма 3, Потпрограми 30 и 32 и Програма А, Потпрограма А2	Буџетска програма 3, Потпрограми 30 и 32 и Програма А, Потпрограма А2	Буџетска програма 3, Потпрограми 30 и 32 и Програма А, Потпрограма А2
2.2.1.9 Анализа на содржините на наставните планови, програми и учебниците во средно образование од аспект на унапредување на еднаквите можности на жените и мажите,	Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието, Педагошка служба и Центар за стручно образование и обука	стручна јавност, Министерство за труд и социјална политика	1/2020	12/2022	Вработени во МОН, БРО, ЦСОО и Педагошката служба	Вработени во МОН, БРО, ЦСОО и Педагошката служба	Вработени во МОН, БРО, ЦСОО и Педагошката служба	Нема фискални импликации	Нема фискални импликации	Нема фискални импликации

согласно Правилникот за начинот на вршењето на анализата на содржините на наставните планови, програми и учебниците од аспект на унапредување на еднаквите можности на жените и мажите („Службен весник на Република Македонија” бр.125/2015)										
2.2.1.10 Унапредување на квалитетот на учебниците согласно измените и дополнувањата на Законот за учебници за основно и средно образование	Министерство за образование и наука, Педагошка служба, Национална комисија за учебници	Наставници, стручна јавност, Бирото за развој на образованието	1/2020	12/2022	Вработени во МОН и Педагошката служба	Вработени во МОН и Педагошката служба	Вработени во МОН и Педагошката служба	Буџетска програма 3, Потпрограми 31	Буџетска програма 3, Потпрограми 31	Буџетска програма 3, Потпрограми 31
2.2.1.11 Континуиран професионален развој на наставниците и стручните соработници во средното образование согласно Законот за наставници и стручни соработници во основното и средното образование	Биро за развој на образование	Министерство за образование и наука, училишта	1/2020	12/2022	Советници од БРО/ / акредитирани понудувачи на обуки	Советници од БРО/ / акредитирани понудувачи на обуки	Советници од БРО/ / акредитирани понудувачи на обуки	20.000.000	20.000.000	20.000.000
2.2.1.12 Ревидирање на студиските програми на Факултетите со наставни насоки, ревидирање на моделот за полагање на докфалификација (ППМ)	Министерство за образование и наука, високо-образовните установи	Одбор за акредитација на високо-образовните установи, Биро за развој на образованието	1/2020	12/2022	Вработени во МОН и високо-образовните установи	Вработени во МОН и високо-образовните установи	Вработени во МОН и високообразовните установи	ИПА 2	ИПА 2	ИПА 2

2.2.1.13 Формирање на стручни активи на наставници за меѓусебна поддршка и соработка, споделување на знаењата и педагошките практики и преземање на иницијативи за подобрување на квалитетот на воспитно образовната работа на училиштето.	Средни училишта	Биро за развој на образованието	1/2020	12/2022	Наставници во основни училишта	Наставници во основни училишта	Наставници во основни училишта	/	/	/
2.2.1.14 Формирање на тимови за професионален развој во средни училишта	Средни училишта	Биро за развој на образованието	1/2020	12/2022	Средни училишта	средни училишта	средни училишта	/	/	/
2.2.1.15 Следење и вреднувањето на работата на наставниците во училиштето од страна на директорот, и од страна на Бирото.	Средни училишта, Биро за развој на образованието	Синдикат за образование	9/2020	12/2022	Советници од БРО (нови вработувања)	Советници од БРО (нови вработувања)	Советници од БРО (нови вработувања)	Како точка 2.1.3.6.	Како точка 2.1.3.6.	Како точка 2.1.3.6.
2.2.1.16 Имплементација на моделот за кариерен развој на наставници и стручни соработници (ментори и советници)	Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието	ДПИ, наставнички факултети, синдикат за образование, Заедница на единиците на локалната самоуправа	1/2020	12/2022	Комисии формирани од министер	Комисии формирани од министер	Комисии формирани од министер	/	Како точка 2.1.3.7.	Како точка 2.1.3.7.
Вкупно активности во 2020 година: 16										
Вкупно активности во 2021 година: 15										
Вкупно активности во 2022 година: 15										

Вкупно за потпрограма 2.2.1: 46						

Потпрограма 2.2.2: Реформа на средното стручно образование										
Активност	**Одговорни**	**Консултирани**	**Временска рамка**		**Потребни ресурси**					
			Почеток (месец/година)	**Крај** (месец/година)	**човечки**			**финансиски МКД**		
					2020	2021	2022	2020	2021	2022
2.2.2.1. Воведување на модуларни наставни програми базирани на компетенции за општо-образовните предмети и стручните предмети во средно стручно образование	Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието и Центар за стручно образование и обука	Наставниците од средните училишта, универзитетски професори, бизнис заедницата/работодавачите	Активноста е започната	9/2022	Експерти заедно со вработените во МОН, БРО, ЦСОО и наставници	/	/	Средства од: Проектот на Светска банка (СКИЛС проект) Средства предвидени во Буџетот на БРО		
2.2.2.2. Набавка на потребна опрема во средните стручни училишта за сите квалификации опфатени во еден сектор	Министерство за образование и наука	Центар за стручно образование и обука, наставниците од средните училишта	Активноста е започната	5/2020	Вработени во МОН – СКИЛС Проект	/	/	Средства од: Проектот на Светска банка (СКИЛС Проект)		
2.2.2.3 Оперативна Опсерваторија на вештини	Министерство за образование и наука	Центар за стручно образование и обука, наставниците од средните училишта, органи на државна	Активноста е започната	5/2020	Вработени во МОН и СКИЛС Проект	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Средства од: Проектот на Светска банка (СКИЛС Проект)	Буџетска програма 3,	Буџетска програма 3,

		управа								
2.2.2.4 Промотивни активности (кампања) за стручно образование и обука	Министерство за образование и наука	Центар за стручно образование и обука, наставниците од средните училишта, органи на државна управа, меѓународни организации	1/2020	12/2022	Вработени во МОН и СКИЛС Проект	Вработен и во МОН	Вработе ни во МОН	Средства од: Проектот на Светска банка (СКИЛС Проект), Буџетска програма 3, меѓународни организации	Буџетска програма 3, меѓународни организации	Буџетска програма 3, меѓународни организации
2.2.2.5 Отворање на три регионални центри за средно стручно образование (во Југозападниот, Североисточниот и Полошкиот регион) целосно опремени за обезбедување на квалитетни услуги	Министерство за образование и наука и Центар за стручно образование и обука	Наставници од средните стручни училишта	1/2020	12/2022	Вработени во МОН и ЦСОО	Вработен и во МОН и ЦСОО	Вработе ни во МОН и ЦСОО	ИПА 2	ИПА 2	ИПА 2
2.2.2.6 Учење базирано на работа и дуално стручно образование	Министерство за образование и наука и Центар за стручно образование и обука	Наставници од средните стручни училишта, стопански комори, бизнис заедница, меѓународни организации	1/2020	12/2022	Вработени во МОН и ЦСОО	Вработен и во МОН и ЦСОО	Вработе ни во МОН и ЦСОО	Буџетска програма 3, Потпрограма 30	Буџетска програма 3, Потпрограма 30	Буџетска програма 3, Потпрограма 30
2.2.2.7 Мобилност на наставници и ученици од средно стручно	Министерство за образование и наука, НАЕОПМ и Центар за	Наставници од средните стручни училишта	1/2020	12/2022	Вработени во МОН и ЦСОО	Вработен и во МОН и ЦСОО	Вработе ни во МОН и ЦСОО	Програма МА	Програма МА	Програма МА

образование	стручно образование и обука									
Вкупно активности во 2020 година: 7										
Вкупно активности во 2021 година: 4										
Вкупно активности во 2022 година: 4										
Вкупно за потпрограма 2.2.2: 18										

Потпрограма 2.2.3: Ученички стандард										
Активност	**Одговорни**	**Консултирани**	**Временска рамка**		**Потребни ресурси**					
			Почеток (месец/година)	**Крај** (месец/година)	**човечки**			**финансиски МКД**		
					2020	2021	2022	2020	2021	2022
2.2.3.1. Инвестирање во инфраструктура во ученичките домови (реконструкција на ученички домови)	Министерство за образование и наука	Министерство за финансии, Ученички домови	1/2020	12/2022	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Буџетска програма Т, Потпрограма ТИ	Буџетска програма Т, Потпрограма ТИ	Буџетска програма Т, Потпрограма ТИ
2.2.3.2 Реализирање на обуки за воспитниот кадар во ученичките домови за примена на современи методи за настава и воспитување	Биро за развој на образование	Министерство за образование и наука, ученички домови	1/2020	12/2022	Советници од БРО	Советници од БРО	Советници од БРО	Обезбедени финансиски средства во Буџетот на БРО	Обезбедени финансиски средства во Буџетот на БРО	Обезбедени финансиски средства во Буџетот на БРО
2.2.3.3 Систем на стипендирање на ученици (талентирани ученици, ученици од социјално ранливи категории,	Министерство за образование и наука	Министерство за финансии	9/2020	9/2022	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Буџетска програма 5, Потпрограма 50 и Програма 3, Потпрогр	Буџетска програма 5, Потпрограма 50 и Програма 3, Потпрогр	Буџетска програма 5, Потпрограма 50 и Програма 3, Потпрогр

ученици Роми, ученици на Спортска академија, ученици со посебни образовни потреби......)								ама 46	ама 46	ама 46
Вкупно активности во 2020 година: 3										
Вкупно активности во 2021 година: 3										
Вкупно активности во 2022 година: 3										
Вкупно за потпрограма 2.2.3: 9										

2.3 ПРОГРАМА: КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО ВИСОКО ОБРАЗОВАНИЕ И СТУДЕНТСКИ СТАНДАРД

Образложение: Програмата „Високо образование и студентски стандард" произлегува од Стратешкиот приоритет на Владата на Република Северна Македонија „Реформи во образованието и инвестирање во иновации и информатичка технологија" содржан во Одлуката за стратешки приоритети за 2020 година, односно приоритетните цели „Спроведување на реформи во образованието преку обезбедување на еднакво и квалитетно образование за сите и градење на концепт на доживотно учење", „Зголемување на ефикасноста и транспарентноста преку нов начин на управување и финансирање на универзитетот со почитување на неговата автономија и достоинството на професорите", „Подобрување на студентскиот живот и стандард на младите и спроведување на мерки со кои тие полесно ќе дојдат до прво вработување и нивно задржување во земјата" и „Воведување на концептот на еднаквост и недискриминација во сите области на општественото живеење, а особено во областа на образованието, здравството, социјалната заштита, работните односи и правосудството"
НПАА 3.26 Образование, култура, млади 3.26.1 Образование
Стратешките приоритети и цели: • Спроведување на реформи во образованието преку обезбедување на еднакво и квалитетно образование за сите и градење на концепт на доживотно учење

- Зголемување на ефикасноста и транспарентноста преку нов начин на управување и финансирање на универзитетот со почитување на неговата автономија и достоинството на професорите
- Подобрување на студентскиот живот и стандард на младите и спроведување на мерки со кои тие полесно ќе дојдат до прво вработување и нивно задржување во земјата
- Почитување на концептот на еднаквост и недискриминација во образовниот систем

Цел на програмата:

- Обезбедување квалитет и ефективност на високото образование во согласност со европските добри практики;
- Унапредување на содржината во високото образование;
- Подобрување на достапноста и системот за запишување во високото образование;
- Подобрување на раководењето и финансирањето на високото образование
- Подобрување на студентскиот стандард (спроведување на мерки за млади)

Показатели за успешност на Програмата:

- Основан е и целосно функционални Национален совет за високото образование, Агенција за квалитет во високото образование, Одбор за акредитација на високото образование и Одбор за евалуација на високото образование;
- Донесена е Националната програма за високото образование;
- Воведен е нов, поефикасен и потранспарентен начин на управување со универзитетот;
- Променет е системот на финансирање на високо-образовните установи (донесена е Уредба за мерила и критериуми за финансирање на високото образование);
- Донесена е Уредбата, согласно Законот за високо образование со која се уредува правото на лицата со инвалидност и други лица да бидат ослободени од партиципација за студирање
- Подобрени се инфраструктурните услови на високо-образовните установи за пристап на студентите со попреченост
- Зголемено е функционалното учество на студентите во процесите на одлучување на ниво на универзитетите и единиците. Студентското организирање е засновано врз начелата на демократското учество на студентите и транспарентност во работата, а студентските тела (студентски собранија) се во состав на универзитетите и единиците со што се функционално интегрирани во дејноста на универзитетите и единиците
- Доделени се студентски стипендии
- Реконструирани се државните студентски домови

Програмата е : **x хоризонтална** ☐ вертикална

Потпрограми (компоненти) на Програмата 2.3: Квалитетно и инклузивно високо образование и студентскиот стандард

Потпрограма 2.3.1: Унапредување на системот на акредитација и евалуација на високото образование	**Показател за успешност:** - Основан е и целосно функционални Национален совет за високото образование, Агенција за квалитет во високото образование, Одбор за акредитација на високото образование и Одбор за евалуација на високото образование; - Донесена е Националната програма за високото образование; - Подобрен е академскиот развој и мобилноста на универзитетскиот кадар и студентите во контекст на Европскиот високообразовен простор и меѓународната високообразовна средина
Потпрограма 2.3.2: Развивање на ефикасен систем за финансирање и управување на високото образование	**Показател за успешност:** - Воведен е нов, поефикасен и потранспарентен начин на управување со универзитетот; - Променет е системот на финансирање на високо-образовните установи (донесена е Уредба за мерила и критериуми за финансирање на високото образование);
Потпрограма 2.3.3: Студентски стандард	**Показател за успешност:** - Доделени стипендии за студенти - Број на реконструирани државни студентски домови - Воведена е студентска платежна картичка - Подобрени се инфраструктурните услови на високо-образовните установи за пристап на студентите со попреченост - Донесена е Уредбата, согласно Законот за високо образование со која се уредува правото на лицата со инвалидност и други лица да бидат ослободени од партиципација за студирање

Б: План за спроведување на Програма 2.3 Квалитетно и инклузивно високо образование и студентски стандард

Потпрограма 2.3.1: Унапредување на системот на акредитација и евалуација на високото образование						
Активност	**Одговорни**	**Консултирани**	**Временска рамка**		**Потребни ресурси**	
			Почеток (месец/година)	**Крај** (месец/година)	**човечки**	**финансиски** МКД

					2020	2021	2022	2020	2021	2022
2.3.1.1 Формирање на Националниот совет за високо образование	Министерство за образование и наука/ Собрание на Република Северна Македонија	Универзитети, високообразовни установи, студенти, Интеруниверзитет-ската конференција, МАНУ, деловна заедница	активноста е започната	3/2020	Вработени во МОН	/	/	Нема фискални импликации	/	/
2.3.1.2 Усвојување на Националната програма за високо образование	Национален совет за високо образование /Министерство за образование и наука/ Собрание на Република Северна Македонија	Универзитети, високообразовни установи, студенти, Интеруниверзитет-ската конференција, МАНУ, деловна заедница	3/2020	9/2020	Национален совет за високо образование	/	/	Буџетска програма 4,	/	/
2.3.1.3. Основање на Агенција за квалитет во високото образование, Одбор за акредитација на високото образование и Одбор за евалуација на високото образование	Министерство за образование и наука	Интеруниверзитет-ската конференција/ Влада на Република Северна Македонија	активноста е започната	3/2020	Вработени во МОН	/	/	Буџетска програма 4, Потпрограма 40	/	/
2.3.1.4. Донесување на Правилник за методологијата, стандардите и постапката за акредитација на високообразовните установи и за акредитација на студиските програми	Министерство за образование и наука/ Национален совет за високо образование/ Одбор за акредитација на високото образование	Универзитети, високообразовни установи, студенти	3/2020	9/2020	Вработени во МОН и Национален совет за високо образование/ Одбор за акредитација на високото образование	/	/	Буџетска програма 4, Потпрограма 40	/	/

2.3.1.5.Донесување на Правилник за стандардите и постапката за надворешна евалуација и самоевалуација, усогласен со прифатените стандарди и постапки на водичот (насоките) кои се применуваат од Европското здружение за обезбедување на квалитет во високото образование (ENQA).	Министерство за образование и наука/ Национален совет за високо образование/ Одбор за евалуација на високото образование	Универзитети, високообразовни установи, студенти	3/2020	9/2020	Вработени во МОН и Национален совет за високо образовани е/ Одбор за евалуација на високото образовани е	/	/	Буџетска програма 4, Потпрогр ама 40	/	/
2.3.1.6 Формирање на стручни комисии за надворешна евалуација со професори од универзитети од земјите членки на Европското здружение за обезбедување на квалитет во високото образование (ENQA).	Одбор за евалуација на високото образование	Министерство за образование и наука/ Национален совет за високо образование	3/2020	3/2021	Одбор за евауација на високото образовани е	Одбор за евауација на високото образова ние	/	Буџетска програма 4, Потпрогр ама 40	Буџетска програма 4, Потпрогр ама 40	/
2.3.1.7 Рангирање на универзитетите запишани во регистарот на високообразовни установи и рангирање на сите самостојни научни установи кои вршат високообразовна дејност	Министерство за образование и наука	Универзитети и високообразовни установи	1/2020	12/2021	Вработени во МОН	Вработен и во МОН	/	Буџетска програма 4, Потпрогр ама 40	Буџетска програма 4, Потпрогр ама 40	/
2.3.1.8 Имплементација на	Министерство за	Агенција за квалитет,	1/2020	12/2022	Вработени во МОН	Вработен и во МОН	Вработе ни во	/	/	/

Декларацијата за признавање на високо-образовни квалификации помеѓу земјите од Западен Балкан	образование и наука	ниверзитети и високообразовни установи					МОН			
Вкупно активности во 2020 година: 8										
Вкупно активности во 2021 година: 3										
Вкупно активности во 2022 година: 1										
Вкупно за потпрограма 2.3.1: 12										

Потпрограма 2.3.2: Развивање на ефикасен систем за финансирање на високото образование										
Активност	**Одговорни**	**Консултирани**	**Временска рамка**		**Потребни ресурси**					
			Почеток (месец/година)	**Крај** (месец/година)	**човечки**			**финансиски МКД**		
					2020	2021	2022	2020	2021	2022
2.3.2.1.Утврдување на нов модел за финансирање на високообразовните установи	Министерство за образование и наука и членови на Советот	Универзитети, високообразовни установи, студенти, Министерство за финансии	Активноста е отпочната	5/2020	Вработени во МОН/универзитети	/	/	Проект на Светска банка (СКИЛС Проект)	/	/
2.3.2.2. Донесување на Уредба за мерила и критериуми за финансирање на високото образование, согласно новиот Закон за високото образование	Национален совет за високо образование/ Министерство за образование и наука/ Влада на Република Северна Македонија	Универзитети, високообразовни установи, студенти, Министерство за финансии	3/2020	9/2020	Национален совет за високо образование	/	/	Буџетска програма 4, потпорграма 40	/	/
2.3.2.3 Имплементација на	Национален совет за	Министерство за	9/2020	12/2022	Национален	Национа	Национ	Буџетска	Буџетска	Буџетска

новиот модел за финансирање на високообразовните установи	високо образование/ Министерство за образование и наука/ Универзитети, високообразовни установи	финансии			совет за високо образовани е/ МОН/ Универзите ти, високообра зовни установи	лен совет за високо образова ние/ МОН/ Универзи тети, високооб разовни установи	ален совет за високо образов ание/ МОН/ Универз итети, високоо бразовн и установ	програма 4, потпрогр ама 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47	програма 4, потпрогр ама 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47	програма 4, потпрогра ма 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47
Вкупно активности во 2020 година: 3										
Вкупно активности во 2021 година: 1										
Вкупно активности во 2022 година: 1										
Вкупно за потпрограма 2.3.2: 5										

Потпрограма 2.3.3: Студентски стандард										
Активност	**Одговорни**	**Консултирани**	**Временска рамка**		**Потребни ресурси**					
			Почеток (месец/година)	**Крај** (месец/година)	**човечки**			**финансиски МКД**		
					2020	2021	2022	2020	2021	2022
2.3.3.1. Инвестирање во инфраструктура во студентските домови (реконструкција на студентски домови)	Министерство за образование и наука	Министерство за финансии, студентски домови	1/2020	12/2022	Вработени во МОН	Вработен и во МОН	Вработе ни во МОН	Буџетска програма Т, Потпрогр ама ТК	Буџетска програма Т, Потпрогр ама ТК и заем и грант од KfW банката	Буџетска програма Т, Потпрогр ама ТК и заем и грант од KfW банката
2.3.3.2 Доделување на стипендии на студенти (студенти со висок просек, студенти од ранливи категории, студенти Роми,	Министерство за образование и наука	Министерство за финансии	9/2020	12/2022	Вработени во МОН	Вработен и во МОН	Вработе ни во МОН	Буџетска програма 6, Потпрогр ама 60	Буџетска програма 6, Потпрогр ама 60	Буџетска програма 6, Потпрогр ама 60

студенти од студиски програми математика, физика, хемија, студенти од наставнички факултети...)										
2.3.3.3 Донесување на Уредбата, согласно Законот за високо образование со која се уредува правото на лицата со попреченост и други лица да бидат ослободени од партиципација за студирање	Национален совет за високо образование/ Министерство за образование и наука/ Влада на Република Северна Македонија	Универзитети, високообразовни установи, студенти, граѓански организации	3/2020	9/2020	Членови на Национален совет за високо образовани е	/	/	Буџетска програма 4, Потпрогр ама 40	/	/
2.3.3.4 Подобрување на инфраструктурните услови на високообразовните установи за пристап на студентите со попреченост	Министерство за образование и наука, Универзитети, високообразовни установи,	студенти	1/2020	12/2022	/	Вработен и во МОН	Вработе ни во МОН	/	ИПА 2	ИПА 2
Вкупно активности во 2020 година:4										
Вкупно активности во 2021 година:2										
Вкупно активности во 2022 година:2										
Вкупно за потпрограма 2.3.3: 8										

2.4 ПРОГРАМА: ВЛОЖУВАЊЕ ВО НАУКАТА, ИСТРАЖУВАЊЕТО И ИНОВАЦИИТЕ

Образложение: Програмата „Вложување во науката, истражувањето и иновациите" произлегува од Стратешкиот приоритет на Владата на Република Северна Македонија „Реформи во образованието и инвестирање во иновации и информатичка технологија" содржан во Одлуката за стратешки приоритети за 2020 година, односно приоритетната цел „Забрзување на темпото на економски раст преку зголемување на инвестициите во науката, истражувањето и иновациите".

НПАА

3.25 Наука и истражување

3.25.1 Политика на истражување, 3.25.2 Рамовни програми, 3.25.3 Европска истражувачка област (European Research Area – ERA)

Стратешките приоритети и цели:

Зголемување на вложувањата во науката, истражувањата и иновациите:

- Меѓународна афирмација на науката и иновациите во контекст на европската интеграција на Република Северна Македонија

Цел на програмата:

- Ревизија на правната рамка за истражување и развој
- Поддршка на политиките за „отворена наука", иновации и трансфер на технологии;
- Зголемување на националните средства за истражувачка дејност
- Поддршка на активностите на Фонд за иновации и технолошки развој
- Зголемено учество на Република Северна Македонија во меѓународните програми за наука и истражување (во Рамковна програма за истражување и иновации „Хоризонт 2020" и новата програма „Хоризонт Европа")
- Зголемено учество на Република Северна Македонија во регионалните иницијативи и билатерални програми за наука и истражување
- Зајакнување на соработката во Регионот за намалување на одливот на мозоци

Показатели за успешност на Програмата:

- Основан е и целосно функционален Националниот совет за високо образование и научно-истражувачката дејност;
- Донесена е Националната програма за научно-истражувачка дејност;
- Донесена е Уредба за мерила и критериуми за финансирање на научно-истражувачката дејност
- Подготвена е Стратегија за паметна специјализација (Smart Specialization Strategy – S3) и обезбедени се средства за имплементација
- Изготвен е Патоказ за научна инфраструктура
- Обезбедено е континуирано учество во работата на Платформата за истражување и иновации, (WB6 Steering Platform for Research and Innovation), со цел јакнење на соработката во Регионот и со Европската комисија;
- Зголемен е бројот на тренинзи, обуки и други настани со цел зголемено учество на научната и бизнис заедница во Хоризонт 2020 и Хоризонт Европа;
- Зајакнато е учеството на членовите во телата на Европската истражувачка област (European Research Area – ERA) и во Програмските комитети на Хоризонт 2020 и Хоризонт Европа;

- Објавени се повици за финансирање на нови билатерални научно-истражувачки проекти; - Основана е Национална канцеларија за трансфер на технологии.	
Програмата е : **x хоризонтална** □ вертикална	
Потпрограми (компоненти) на Програмата 2.4: Вложување во науката, истражувањето и иновациите	
Потпрограма 2.4.1: Ревизија на правната рамка за истражување и развој	**Показател за успешност:** - Донесен е Закон за изменување и дополнување на Законот за научно-истражувачка дејност - Подготвена е Стратегија за паметна специјализација (Smart Specialization Strategy – S3) и обезбедени се средства за нејзина имплементација - Изготвен е Патоказ за научна инфраструктура
Потпрограма 2.4.2: Зголемување на националните средства за научно-истражувачка дејност	**Показател за успешност:** - Основан е и целосно функционален Националниот совет за високо образование и научно-истражувачка дејност; - Донесена е Националната програма за научно-истражувачка дејност; - Донесена е Уредба за мерила и критериуми за финансирање на научно-истражувачката дејност - Утврдени се приоритетни области и програми за научно-истражувачка дејност - Основана е Национална канцеларија за трансфер на технологии
Потпрограма 2.4.3: Учество во регионални иницијативи и меѓународните програми за наука и истражување	**Показател за успешност:** - Зајакнати се административните и технички капацитети во МОН; - Спроведени се промотивни активности за промоција на Работните програми Х2020 (Хоризонт Европа) и одржани се наменски работилници за подобрување на квалитетот на предлог проектите пред нивното аплицирање; - Активно учество во работата на телата на Европската истражувачка област (European Research Area – ERA) и во Програмските комитети на Хоризонт 2020 и Хоризонт Европа; - Зголемен е бројот на финансирани билатерални научно-истражувачки проекти; - Активно учество во работењето на Меѓународниот институт за одржливи технологии на Југоисточна Европа (SEIIST)

Б: План за спроведување на Програма 2.4 Вложување во науката, истражувањето и иновациите

Потпрограма 2.4.1: Ревизија на правната рамка за истражување и развој										
Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	човечки			финансиски МКД		
					2020	2021	2022	2020	2021	2022
2.4.1.1 Донесување на Закон за изменување и дополнување на Законот за научно-истражувачка дејност	Министерство за образование и наука	Научни институти, универзитети, високообразовни установи	1/2020	9/2020	Работна група за изготвување на Закон за изменување и дополнување на Законот за научно-истражувачка дејност	/	/	Нема фискални импликации	/	/
2.4.1.2. Стратегија за паметна специјализација (Smart Specialization Strategy – S3)	Министерство за образование и наука, Министерство за економија	Научни институти, универзитети, високообразовни установи	Активноста е започната	12/2021	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Буџетска програма 7, потпорграма 71	Буџетска програма 7, потпоргрaма 71	Буџетска програма 7, потпоргрaма 71
2.4.1.3. Изготвување на Национален патоказ за научна инфраструктура	Министерство за образование и наука	Научни институти, универзитети, високообразовни установи, Фонд за	Активноста е започната	9/2020	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Буџетска програма 7, потпорграма 71	Буџетска програма 7, потпоргрaма 71	Буџетска програма 7, потпоргрaма 71

		иновации, Министерство за економија								
Вкупно активности во 2020 година: 3										
Вкупно активности во 2021 година: 1										
Вкупно активности во 2022 година: /										
Вкупно за потпрограма 2.4.1: 4										

Потпрограма 2.4.2: Зголемување на националните средства за истражувачка дејност										
Активност	**Одговорни**	**Консултирани**	**Временска рамка**		**Потребни ресурси**					
			Почеток (месец/година)	**Крај** (месец/година)	**човечки**			**финансиски МКД**		
					2020	2021	2022	2020	2021	2022
2.4.2.1 Основање на Националниот совет за високо образование и научно-истражувачка дејност	Министерство за образование и наука/ Собрание на Република Северна Македонија	Научни институти, универзитети, високообразовни установи/Интер-универзитетска конференција	активноста е започната	3/2020	Вработени во МОН	/	/	Нема фискални импликации	/	/
2.4.2.2. Донесување на Национална програма за научно-истражувачка дејност	Национален совет за високо образование и научно-истражувачка дејност/ Министерство за образование и наука/ Собрание на	Научни институти, универзитети, високообразовни установи/Интер-универзитетска конференција	3/2020	9/2020	Вработени во МОН/ Национален совет за високо образование и научно-истражувачката дејност	Вработени во МОН/ Национален совет за високо образование и научно-истражувачката дејност	Вработени во МОН/ Национален совет за високо образование и научно-истражувачката	Буџетска програма 7, потпрограма 71 и 72	Буџетска програма 7, потпрограма 71 и 72	Буџетска програма 7, потпрограма 71 и 72

	Република Северна Македонија						дејност		
2.4.2.3 Донесување и имплементација на Уредба за мерила и критериуми за финансирање на научно-истражувачка дејност	Национален совет за високо образование и научно-истражувачка дејност/ Министерство за образование и наука/ Влада на Република Северна Македонија	Научни институти, универзитети, високообразовни установи/Интер-универзитетска конференција	3/2020	9/2020	Вработени во МОН/ Национален совет за високо образовани е и научно-истражувач ката дејност	Вработен и во МОН/ Национа лен совет за високо образова ние и научно-истражув ачката дејност	Вработе ни во МОН/ Национ ален совет за високо образов ание и научно-истражу вачката дејност	Буџетска програма 7, потпоргр ама 71 и 72	Буџетска програма 7, потпоргр ама 71 и 72	Буџетска програма 7, потпоргра ма 71 и 72
2.4.2.4 Утврдување на приоритетни области и програми за научно-истражувачка дејност	Национален совет за високо образование и научно-истражувачка дејност/ Министерство за образование и наука/ Влада на Република Северна Македонија	Научни институти, универзитети, високообразовни установи/Интер-универзитетска конференција	3/2020	9/2020	Вработени во МОН/ Национален совет за високо образовани е и научно-истражувач ката дејност	Вработен и во МОН/ Национа лен совет за високо образова ние и научно-истражув ачката дејност	Вработе ни во МОН/ Национ ален совет за високо образов ание и научно-истражу вачката дејност	Буџетска програма 7, потпоргр ама 71 и 72	Буџетска програма 7, потпоргр ама 71 и 72	Буџетска програма 7, потпоргра ма 71 и 72
2.4.2.5 Основање на Национална канцеларија за трансфер на технологии	Министерство за образование и наука и Фонд за иновации и технолошки развој	Научни институти, универзитети, високообразовни установи/Интер-универзитетска конференција	1/2020	5/2020	Вработени во МОН (СКИЛС Проект) и високо-образовани и научни установи	/	/	Буџетска програма 1, потпоргр ама 10 (расходи од заем)	/	/
2.4.2.6 Доделување на финансиски средства за учество на домашни научни истражувачи на меѓународни научни	Министерство за образование и наука	Научни институти, универзитети, високообразовни установи	1/2020	12/2022	Вработени во МОН	Вработен и во МОН	Вработе ни во МОН	Буџетска програма 7,	Буџетска програма 7,	Буџетска програма 7,

собири и за организирање на научни собири во земјата										
2.4.2.7 Доделување на финансиски средства за објавени научно-истражувачки трудови од домашни автори во меѓународни научни списанија со фактор на влијание (импакт фактор).	Министерство за образование и наука	Научни институти, универзитети, високообразовни установи	3/2020	12/2022	Вработени во МОН	Вработен и во МОН	Вработе ни во МОН	Буџетска програма 7,	Буџетска програма 7,	Буџетска програма 7,
2.4.2.8 Доделување на надомест на средства за објавување на трудови преку Јавен повик	Министерство за образование и наука	Научни институти, универзитети, високообразовни установи	03/2020	12/2020	Вработени во МОН	Вработен и во МОН	Вработе ни во МОН	Буџетска програма 7,	Буџетска програма 7,	Буџетска програма 7,
Вкупно активности во 2020 година: 8										
Вкупно активности во 2021 година: 2										
Вкупно активности во 2022 година: 2										
Вкупно за потпрограма 2.4.2: 12										

Потпрограма 2.4.3: Учество на Република Северна Македонија во регионални иницијативи и меѓународните програми за наука и истражување

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	човечки			финансиски МКД		
					2019	2020	2021	2019	2020	2021
2.4.3.1 Наменски работилници за учество во програмите Хоризонт 2020	Министерство за образование и наука	Научни институти, универзитети, високообразовни	1/2020	12/2022	Вработени во МОН	Вработен и во МОН	Вработен и во МОН	Буџетск а програм а 1,	Буџетска програма 1, потпоргр	Буџетска програма 1, потпоргра

(Хоризонт Европа) Консултативно-советодавни средби со потенцијални апликанти		установи/Интер-универзитетска конференција						потпорграма 10 и Буџетска програма 7, потпорграма 71	ама 10 и Буџетска програма 7, потпорграма 71	ма 10 и Буџетска програма 7, потпорграма 71
2.4.3.2. Поддршка во работењето на Меѓународниот институт за одржливи технологии на Југоисточна Европа (SEIIST)	Министерство за образование и наука	академската и научната заедница	1/2020	12/2022	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Програма 7, потпрограма 71	Програма 7, потпрограма 71	Програма 7, потпрограма 71
2.4.2.3 Финансирање и поддршка на билатерални научно-истражувачки проекти	Министерство за образование и наука	Научни институти, универзитети, високообразовни установи	1/2020	12/2022	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Буџетска програма 7, потпрограма 71	Буџетска програма 7, потпрограма 71	Буџетска програма 7, потпрограма 71
2.4.3.4 Учество во Работната група на RCC за отворена наука	Министерство за образование и наука	Научни институти, универзитети, високообразовни установи	1/2020	12/2022	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Буџетска програма 7, потпрограма 71	Буџетска програма 7, потпрограма 71	Буџетска програма 7, потпрограма 71
Вкупно активности во 2020 година: 4										
Вкупно активности во 2021 година: 4										
Вкупно активности во 2022 година: 4										
Вкупно за потпрограма 2.4.3: 12										

2.5 ПРОГРАМА: ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИ И ДОЖИВОТНО УЧЕЊЕ

Образложение: Програмата „Образование на возрасни и доживотно учење" произлегува од Стратешкиот приоритет на Владата на Република Северна Македонија „Реформи во образованието и инвестирање во иновации и информатичка технологија" содржан во Одлуката за стратешки приоритети за 2020 година, односно приоритетната цел „Спроведување на реформи во образованието преку обезбедување на еднакво и квалитетно образование за сите и градење на концепт на доживотно учење".	
НПАА 3.26 Образование и култура, сектор 3.26.1 Образование, обука и младина, тема Реформи во областа на образованието на возрасни	
Стратешките приоритети и цели: Спроведување на реформи во образованието преку обезбедување на еднакво и квалитетно образование за сите и градење на концепт на доживотно учење	
Цел на програмата: - Зголемување на квалитетот на неформалното образование; - Оформување на средно стручно образование на возрасни; - Валидација на неформалното и информалното учење	
Показатели за успешност на Програмата: - Зголемен број на верификувани програми за образование на возрасните - Зголемен број на верификувани институции и установи за образование на возрасните - Воспоставен систем за валидација на неформално и информално учење - Зголемување на бројот на учесници со завршено средно образование, во системот на формално образование на возрасни	
Програмата е : **x хоризонтална** ☐ вертикална	
Потпрограми (компоненти) на Програмата 2.5 Образование на возрасни и доживотно учење	
Потпрограма 2.5.1: Развој на неформалното образование на возрасните	**Показател за успешност:** - Зголемен број на верификувани програми за образование на возрасните - Зголемен број на верификувани институции и установи за образование на возрасните - Воспоставен систем за валидација на неформално и информално учење
Потпрограма 2.5.2: Формално образование на возрасните	**Показател за успешност:** - Зголемување на бројот на учесници со завршено средно образование

Б: План за спроведување на Програма 2.5 Образование на возрасни и доживотно учење

Потпрограма 2.5.1: Развој на неформалното образование на возрасните

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	човечки			финансиски МКД		
					2020	2021	2022	2020	2021	2022
2.5.1.1 Формирање на комисии за верификација на програми	Центар за образование на возрасните	Надворешни соработници	1/2020	12/2022	Вработени во ЦОВ и надворешни соработници	Вработени во ЦОВ и надворешни соработници	Вработени во ЦОВ и надворешни соработници	450.000 Самофинансирачка	480.000 Самофинансирачка	540.000 Самофинансирачка
2.5.1.2. Формирање на комисии за верификација на установи и институции за образование на возрасните	Министерство за образование и наука	ЦОВ, ДПИ, ЦСОО	1/2020	12/2022	Вработени во МОН, ЦОВ, ДПИ, ЦСОО	Вработени во МОН, ЦОВ, ДПИ, ЦСОО	Вработени во МОН, ЦОВ, ДПИ, ЦСОО	/	/	/
2.5.1.3. .Изготвување и донесување на соодветна правна и финансиска основа за спроведување на валидација на неформалното и информалното учење (ВНИУ)	Министерство за образование и наука и Центар за образование на возрасните	Стручна јавност, универзитетски професори, Совет за образование на возрасни	Активноста е започната	3/2020	Вработени во МОН и ЦОВ	Вработени во МОН и ЦОВ	Вработени во МОН и ЦОВ	/	/	/
2.5.1.4. Градење капацитети и институционална поддршка за спроведување на ВНИУ	Министерство за образование и наука и Центар за образование на возрасните	Стручна јавност, универзитетски професори, Совет за образование на возрасни	1/2020	12/2022	Вработени во МОН и ЦОВ	Вработени во МОН и ЦОВ	Вработени во МОН и ЦОВ	10.000.000 (ИПА2)	10.000.000 (ИПА2)	10.000.000 (ИПА2)

Вкупно активности во 2020 година: 4										
Вкупно активности во 2021 година: 3										
Вкупно активности во 2022 година: 3										
Вкупно за потпрограма 2.5.1: 10										

Потпрограма 2.5.2: Формално образование на возрасните

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	човечки			финансиски МКД		
					2020	2021	2022	2020	2021	2022
2.5.2.1 Оформување на средно стручно образование на возрасните	Центар за образование на возрасните	Средните училишта	1/2020	12/2022	Вработени во ЦОВ и надворешни соработници	Вработени во ЦОВ и надворешни соработници	Вработени во ЦОВ и надворешни соработници	9.100.000	10.200.000	11.300.000
2.5.2.2. Стручен надзор на понудувачи на услуги	Центар за образование на возрасните	Средните училишта	1/2020	12/2022	Вработени во ЦОВ	Вработени во ЦОВ	Вработени во ЦОВ	50.000	50.000	50.000
Вкупно активности во 2020 година: 2										
Вкупно активности во 2021 година: 2										
Вкупно активности во 2022 година: 2										
Вкупно за потпрограма 2.5.2: 6										

ПРОГРАМА	Резиме на потреба од нови вработувања	Резиме на потреба од прераспределба на вработените	Резиме на потреба од обуки
2.1. КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ	Соодветно пополнување на работните места во секторот за основно образование, Управата и Педагошка служба согласно Правилникот за систематизација на работни места на Министерство за образование и наука, преку нови вработувања/ прераспределба на вработени Потреба од вработување на стручен кадар во училиштата (педагози, психолози, специјални едукатори и рехабилитатори, образовни и лични асистенти, нови наставници по предметот спорт и физичка култура, нови наставници за одделенска настава заради намален број на ученици во паралелка и намален број на ученици во комбинирана паралелка ...)	Соодветно пополнување на работните места во секторот за основно образование, Управата и Педагошка служба согласно Правилникот за систематизација на работни места на Министерство за образование и наука, преку нови вработувања / прераспределба на вработени	Обуки на вработените од Одделение за финансирање на основното образование и кариерен развој, за новините кои произлегуваат од Законот за финансирање на единциите на локалната самоуправа
2.2. КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ (ОПШТО И СРЕДНО СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ) И УЧЕНИЧКИ СТАНДАРД	Соодветно пополнување на работните места во секторот за средно образование, секторот за ученички и студентски стандард (одделение за ученички стандард), одделение за капитални инвестиции, Управата и Педагошка служба согласно Правилникот за систематизација на	Соодветно пополнување на работните места во секторот за средно образование, секторот за ученички и студентски стандард (одделение за ученички стандард), одделение за капитални инвестиции, Управата и Педагошка служба согласно Правилникот за	Обуки на вработените од Одделението за финансирање на средното образование и кариерен развој, за новините кои произлегуваат од Законот за финансирање на единциите на локалната самоуправа

	работни места на Министерство за образование и наука, преку нови вработувања/ прераспределба на вработени Потреба од вработување на стручен кадар во училиштата (педагози, психолози, специјални едукатори и рехабилитатори...)	систематизација на работни места на Министерство за образование и наука, преку нови вработувања/ прераспределба на вработени	Обуки на вработените кои работат во одделение за капитални инвестиции за новините кои произлегуваат од Законот за јавите набавки и Законот за градење
2.3. КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО ВИСОКО ОБРАЗОВАНИЕ И СТУДЕНТСКИ СТАНДАРД	Соодветно пополнување на работните места во сектор високо образование, секторот за ученички и студентски стандард (одделение за студентски стандард), сектор ЕУ и одделение за капитални инвестиции согласно Правилникот за систематизација на работни места на Министерство за образование и наука, преку нови вработувања Соодветно пополнување на работни места на универзитетите со наставен и административен кадар Соодветно пополнување на позициите во Проектот за развој на вештини	Соодветно пополнување на работните места во секторот за високо образование, секторот за ученички и студентски стандард (одделение за студентски стандард), сектор ЕУ и одделение за капитални инвестиции согласно Правилникот за систематизација на работни места на Министерство за образование и наука, преку нови вработувања и/или прераспределба на вработени	Обуки на вработените кои работат во одделение за капитални инвестиции за новините кои произлегуваат од Законот за јавите набавки и Законот за градење
2.4.ВЛОЖУВАЊЕ ВО НАУКАТА, ИСТРАЖУВАЊЕТО И ИНОВАЦИИТЕ	Соодветно пополнување на работните места во секторот за наука и иновации, и секторот за меѓународна соработка	Соодветно пополнување на работните места во сектор за наука и иновации согласно Правилникот за систематизација на работни места на Министерство за образование и наука, преку нови	Обуки за дизајнирање и администрирање на меѓународните проекти

		вработувања и/или прераспределба на вработени	
2.5.ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИ И ДОЖИВОТНО УЧЕЊЕ	Соодветно пополнување на работните места согласно Правилникот за систематизација на работни места на ЈУ Центар за образование на возрасните-Скопје преку нови вработувања/ прераспределба на вработени	Соодветно пополнување на работните места согласно Правилникот за систематизација на работни места на ЈУ Центар за образование на возрасните-Скопје преку нови вработувања/ прераспределба на вработени	Обуки на вработените од сите сектори и одделениа согласно потребата за усовршување на кадарот
Вкупно	Вкупно планирани се 7 нови вработувања во 2020 година, согласно Годишниот план за вработување на МОН		

4. ПРИНЦИПИ НА ПРАВИЧНА ЗАСТАПЕНОСТ

Очекувано влијание 2020 г.	Очекувано влијание 2021 г.	Очекувано влијание 2022 г.
Согласно динамиката утврдена во Годишниот план за соодветна и правична застапеност на заедниците за 2020 година	Согласно динамиката утврдена во Годишниот план за соодветна и правична застапеност на заедниците за 2021 година.	Согласно динамиката утврдена во Годишниот план за соодветна и правична застапеност на заедниците за 2022 година.

5. ПРИНЦИП НА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ

Очекувано влијание 2020 г.	Очекувано влијание 2021 г.	Очекувано влијание 2022 г.
Унапредување на содржините на наставните програми и учебниците во основно и средно образование од аспект на еднакви можности на жените и мажите	Унапредување на содржините на наставните програми и учебниците во основно и средно образование од аспект на еднакви можности на жените и мажите	Унапредување на содржините на наставните програми и учебниците во основно и средно образование од аспект на еднакви можности на жените и мажите

6. РАЗВИВАЊЕ НА ЗАЕДИЧКИТЕ ФУНКЦИИ

Очекувано влијание 2020 г.	Очекувано влијание 2021 г.	Очекувано влијание 2022 г.
Развивање политики		
Министерството за образование и наука е креатор на политиките за основно, средно и високо образование, како и за развој на научно-истражувачката работа		
Стратешко планирање/подготвување на Буџетот		
- Развој на капацитетите на Министерство за образование и наука, за креирање и развивање политики - Соработка со ГС во поглед на ревидирање на документите што го регулираат стратешкото планирање и подготвување на нови - Предлагање на приоритетни цели што треба да бидат содржани во Одлуката за утврдување на стратешките приоритети	- Развој на капацитетите на Министерство за образование и наука, за креирање и развивање политики - Соработка со ГС во поглед на ревидирање на документите што го регулираат стратешкото планирање и подготвување на нови - Предлагање на приоритетни цели што треба да бидат содржани во Одлуката за утврдување на стратешките	- Развој на капацитетите на Министерство за образование и наука, за креирање и развивање политики - Соработка со ГС во поглед на ревидирање на документите што го регулираат стратешкото планирање и подготвување на нови - Предлагање на приоритетни цели што треба да бидат содржани во Одлуката за утврдување на стратешките приоритети

на Владата во 2021 - Изработка на Стратешки план на Министерството за 2021-2023 - Реализацијата на мерките и активностите содржани во стратешкиот план и известување на истиот. - Изготвување на Годишен план за работа на Министерството за образование и наука за 2020 година - Разгледување на буџетскиот циркулар и подготвување на буџетското барање за министерството во рамките на максимално утврдените износи за наредната фискална година (Буџет за 2021 година)	приоритети на Владата во 2022 година - Изработка на Стратешки план на Министерството за 2022-2024 - Реализацијата на мерките и активностите содржани во стратешкиот план и известување на истиот. - Изготвување на Годишен план за работа на Министерството за образование и наука за 2021 година - Разгледување на буџетскиот циркулар и подготвување на буџетското барање за министерството во рамките на максимално утврдените износи за наредната фискална година (Буџет за 2022 година)	на Владата во 2023 година - Изработка на Стратешки план на Министерството за 2023-2025 - Реализацијата на мерките и активностите содржани во стратешкиот план и известување на истиот. - Изготвување на Годишен план за работа на Министерството за образование и наука за 2022 година. - Разгледување на буџетскиот циркулар и подготвување на буџетското барање за министерството во рамките на максимално утврдените износи за наредната фискална година (Буџет за 2023 година)
Извршување на Буџетот и управување со средства		
- Дефинирање на процесот на внатрешна распределба на вкупно одобрениот буџет за 2020 година, процесот на преземање на финансиски обврски и процесот на плаќање - Внатрешна распределба на одобрениот буџет, буџет наменет за реализирање на заедничките расходи на министерството, буџет наменет за реализирање на политиките и проектите и нераспределен дел на буџетот - Следење на финансиското имплементирање на програмите и континуитет во реализацијата	- Дефинирање на процесот на внатрешна распределба на вкупно одобрениот буџет за 2021 година, процесот на преземање на финансиски обврски и процесот на плаќање - Внатрешна распределба на одобрениот буџет, буџет наменет за реализирање на заедничките расходи на министерството, буџет наменет за реализирање на политиките и проектите и нераспределен дел на буџетот - Следење на финансиското имплементирање на програмите и континуитет во реализацијата	- Дефинирање на процесот на внатрешна распределба на вкупно одобрениот буџет за 2022 година, процесот на преземање на финансиски обврски и процесот на плаќање - Внатрешна распределба на одобрениот буџет, буџет наменет за реализирање на заедничките расходи на министерството, буџет наменет за реализирање на политиките и проектите и нераспределен дел на буџетот - Следење на финансиското имплементирање на програмите и континуитет во реализацијата

- Следење на извршувањето на буџетот. - Јакнење на системот за Јавна внатрешна финансиска контрола и воспоставување на целосно функционален систем за ЈВФК во министерството - Подготовка на месечни, квартални и годишни финансиски планови за трошење на одобрените буџетски средства - Финансиско управување и континуиран мониторинг на средствата	- Следење на извршувањето на буџетот. - Јакнење на системот за Јавна внатрешна финансиска контрола и воспоставување на целосно функционален систем за ЈВФК во министерството - Подготовка на месечни, квартални и годишни финансиски планови за трошење на одобрените буџетски средства - Финансиско управување и континуиран мониторинг на средствата	- Следење на извршувањето на буџетот. - Јакнење на системот за Јавна внатрешна финансиска контрола и воспоставување на целосно функционален систем за ЈВФК во министерството - Подготовка на месечни, квартални и годишни финансиски планови за трошење на одобрените буџетски средства - Финансиско управување и континуиран мониторинг на средствата
Управување со човечки ресурси		
- Создавање стручна и ефикасна, отчетна и транспарентна администрација која ќе обезбеди квалитетни услуги за граѓаните и бизнис-секторот и ќе ги заштити нивните права. - Создадавање администрација која ќе се посвети на решавање на проблемите на граѓаните и деловните субјекти, почитувајќи ги начелата на законитост и непристрасност при вршењето на должноста. - Примена на принципите на праведност и стручност при вработувањето и објективност при унапредувањето и наградувањето на вработените во јавната администрација - Воспоставен Јавен регистар на администрацијата во кој ќе биде објавен	- Создавање стручна и ефикасна, отчетна и транспарентна администрација која ќе обезбеди квалитетни услуги за граѓаните и бизнис-секторот и ќе ги заштити нивните права. - Создадавање администрација која ќе се посвети на решавање на проблемите на граѓаните и деловните субјекти, почитувајќи ги начелата на законитост и непристрасност при вршењето на должноста. - Примена на принципите на праведност и стручност при вработувањето и објективност при унапредувањето и наградувањето на вработените во јавната администрација - Воспоставен Јавен регистар на администрацијата во кој ќе биде	- Создавање стручна и ефикасна, отчетна и транспарентна администрација која ќе обезбеди квалитетни услуги за граѓаните и бизнис-секторот и ќе ги заштити нивните права. - Создадавање администрација која ќе се посвети на решавање на проблемите на граѓаните и деловните субјекти, почитувајќи ги начелата на законитост и непристрасност при вршењето на должноста. - Примена на принципите на праведност и стручност при вработувањето и објективност при унапредувањето и наградувањето на вработените во јавната администрација - Воспоставен Јавен регистар на администрацијата во кој ќе биде објавен

вкупниот број на постојани и привремено вработени лица во јавниот сектор. Регистарот ќе биде јавно достапен и редовно ќе се ажурира - Анализа на потребите од специјализирани обуки; - Подготвување и донесување на Годишната програма за обука на државните службеници во Министерство за образование и наука; - Спроведување на оценување на државните службеници; - Подготвување на Извештај за годишно оценување.	објавен вкупниот број на постојани и привремено вработени лица во јавниот сектор. Регистарот ќе биде јавно достапен и редовно ќе се ажурира - Анализа на потребите од специјализирани обуки; - Подготвување и донесување на Годишната програма за обука на државните службеници во Министерство за образование и наука; - Спроведување на оценување на државните службеници; - Подготвување на Извештај за годишно оценување.	вкупниот број на постојани и привремено вработени лица во јавниот сектор. Регистарот ќе биде јавно достапен и редовно ќе се ажурира - Анализа на потребите од специјализирани обуки; - Подготвување и донесување на Годишната програма за обука на државните службеници во Министерство за образование и наука; - Спроведување на оценување на државните службеници; - Подготвување на Извештај за годишно оценување.
Управување со информациски технологии		
- Следење, развивање и усовршување на информациско – комуникацискиот систем во Министерство за образование и наука; - Изготвување на годишен план за потреба од информациско – комуникациска опрема и спецификации за набавка на информациско – комуникациска опрема во Министерство за образование и наука; - Следење и одржување на бази на податоци и предлагање на мерки за нивно користење; - Следење на тековното функционирање и користење на информациско – комуникациски ресурси во	- Следење, развивање и усовршување на информациско – комуникацискиот систем во Министерство за образование и наука; - Изготвување на годишен план за потреба од информациско – комуникациска опрема и спецификации за набавка на информациско – комуникациска опрема во Министерство за образование и наука; - Следење и одржување на бази на податоци и предлагање на мерки за нивно користење; - Следење на тековното функционирање и користење на информациско – комуникациски ресурси во	- Следење, развивање и усовршување на информациско – комуникацискиот систем во Министерство за образование и наука; - Изготвување на годишен план за потреба од информациско – комуникациска опрема и спецификации за набавка на информациско – комуникациска опрема во Министерство за образование и наука; - Следење и одржување на бази на податоци и предлагање на мерки за нивно користење; - Следење на тековното функционирање и користење на информациско – комуникациски ресурси во Министерство за образование и наука;

Министерство за образование и наука; - Создавање на електронски регистри како основа за сите електронски владини услуги кои се даваат на граѓаните заради забрзување на процедурите во администрацијата и намалување на трошоците;	Министерство за образование и наука; - Создавање на електронски регистри како основа за сите електронски владини услуги кои се даваат на граѓаните заради забрзување на процедурите во администрацијата и намалување на трошоците;	- Создавање на електронски регистри како основа за сите електронски владини услуги кои се даваат на граѓаните заради забрзување на процедурите во администрацијата и намалување на трошоците;
Внатрешна ревизија		
- Извршување на поединечни внатрешни ревизии согласно одобрениот годишен план за ревизија за 2020 година; - Изготвување на извештаи за извршените внатрешни ревизии; - Изработка на стратешки и годишни планови за внатрешна ревизија врз основа на објективна процена на ризик; - Процена на соодветноста, економичноста, ефективноста и ефикасноста на системот за финансиско управување и контрола за утврдување, процена и управување со ризиците од раководството на субјектот; - Давање препораки за подобрување на работењето и работните процедури; - Следење на реализацијата на дадените препораки; - Изготвување на Годишен извештај за извршените ревизии и активностите на внатрешната ревизија	- Извршување на поединечни внатрешни ревизии согласно одобрениот годишен план за ревизија за 2021 година; - Изготвување на извештаи за извршените внатрешни ревизии; - Изработка на стратешки и годишни планови за внатрешна ревизија врз основа на објективна процена на ризик; - Процена на соодветноста, економичноста, ефективноста и ефикасноста на системот за финансиско управување и контрола за утврдување, процена и управување со ризиците од раководството на субјектот; - Давање препораки за подобрување на работењето и работните процедури; - Следење на реализацијата на дадените препораки; - Изготвување на Годишен извештај за извршените ревизии и активностите на внатрешната ревизија	- Извршување на поединечни внатрешни ревизии согласно одобрениот годишен план за ревизија за 2022 година; - Изготвување на извештаи за извршените внатрешни ревизии; - Изработка на стратешки и годишни планови за внатрешна ревизија врз основа на објективна процена на ризик; - Процена на соодветноста, економичноста, ефективноста и ефикасноста на системот за финансиско управување и контрола за утврдување, процена и управување со ризиците од раководството на субјектот; - Давање препораки за подобрување на работењето и работните процедури; - Следење на реализацијата на дадените препораки; - Изготвување на Годишен извештај за извршените ревизии и активностите на внатрешната ревизија

Листа на кратенки, употребени во Стратешкиот план 2020-2022:

МОН	Министерство за образование и наука
МТСП	Министерство за труд и социјална политика
БРО	Биро за развој на образованието
ЦСОО	Центар за стручно образование и обука
УРУОЈПЗ	Управата за развој и унапредување на образованието на јазиците на припадниците на заедниците
ЕЛС	Единици на локална самоуправа
НРК	Национална рамка на квалификации
СКИЛС проект	Проект за развој на вештини и иновации
ЕК	Европска комисија
ЕТФ	Европска тренинг фондација
НАЕОПМ	Национална агенција за европски образовни програми и мобилност
НКТ	Национално координативно тело
ВНИУ	Валидација на неформалното и информалното учење
ЕКАВЕТ	Европско обезбедување на квалитетот во стручното образование и обука
ЕЦВЕТ	Европски кредит систем во стручното образование